

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGIȘLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Membru în Consiliul Legislativ
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL
Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București Strada Artei No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

- Legea pentru organizarea judecătorească, de Titus D. Panu, consilier Curte apel Brașov.
- Proiectul noii legi a avocaților. Câteva reflecții, de Dr. M. Blankoph, Prodecan al Baroului din Bucovina.
- Elementul imaterial la delictul de calomnie, de Liviu Teclu.
- Glose pe sticlă, de Dem. Pand. Popescu, judecător Trib. Deva.
- Judecători și judecați de altă dată, de Radu Dimiu, Recenzie de A. V.

JURISPRUDENȚE :

- Comitetul Central de Revizuire: *Alexandrina Cantacuzino cu Președintele Biroului Central Electoral* (Alegeri municipale. Desemnarea localurilor de votare. Atribuția Președintelui biroului central electoral. Act administrativ de autoritate. Cerere p. reformarea lui către Comitetul central de revizuire. Incompetență).
- Idem: *Directorul Inchisoriei Județene Tulcea* solicită Comitetului ca instanță de conciliere să decidă în sarcina cărui Departament urmează să cadă întreținerea închisoriei județene Tulcea, cum și a obligă pe acel departament: Justiție sau Interne (căci ambele refuză) să achite salariile funcționarilor, cheltuielile de întreținere și hrana deținuților. Conflict între două departamente. Incompetința Comitetului.
- Curtea de apel București s. V: *Avocatul August Ionescu cu Prodigul Corneliu Atanăscu* (Consiliu judiciar. Apel. Dacă consiliul judiciar, al unui prodig, are dreptul de a face apel contra sentinței Trib. care, admitând cererea prodigului, i-a desființat Consiliul judiciar? Inadmisibilitate. Art. 458 c. civil), cu o *Notă de N. Georgian*, consilier la Curtea de apel București.
- Trib. Județului Baia: *Lulu Grunspan cu Ministerul public* (Abuz de încredere. Deturnare în profitul său a unei cantități de făină încredințată pentru măcinare, înlocuirea făinei albe prin făina neagră și țărâte. Calificare. Abuz de încredere sau excocherie ?), cu o *Notă de Vintilă Dongoroz*.

BANCILE ENGLEZE de *Petru Drăgănescu-Brateș*, tratează evoluția băncilor din Anglia în timp de 100 ani; conține numeroși termeni de bancă; explică operațiunile și soluțiunile *crizelor bancare*.

De vânzare la librării și la *Curierul Judiciar*.

L E G E A

PENTRU

ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ *)

Prin legea promulgată la 26 Iunie a. cor. s'a întins principiul înaintărilor în grad și la membrii de ședință ai Tribunalelor, reparându-se o nedreptate făcută fără nici o rațiune unei categorii de magistrați, căci principiul vechei legi a specializării magistraților în funcțiunile de judecători de ocoale, sau parchete, fusese de mult înlăturat pe cale indirectă, prin transferarea magistraților odată înaintați în acele funcțiuni în Tribunale, în cât excepțiunea devenise aproape regulă, judecătorii de ședință, având grija să treacă rând pe rând la instrucție pentru a fi avansați, iar apoi să revină în Tribunale, lăsând locul dela instrucție vacant pentru un alt membru de ședință.

Legiitorul nutrind însă pentru viitor intențiunea a înlocui înaintările în grade prin gradațiuni la salarii, și în această intențiune având și aprobarea Consiliului Superior Legislativ, s'a oprit cu înaintarea pe loc la Curtea de Apel, și în schimb a introdus pentru Consilierii Curților de Apel și Președinți o gradațiune de 20%, după un stagiul în funcțiune de 6 ani și îndeplinirea unor condițiuni de merit lăsate la aprecierea Ministrului și pe baza avizului Consiliului Superior judecătoresc.

De sigur că odată introdus în mod timid principiul gradațiunilor, el va fi desăvârșit prin legea de organizare judecătorească, ce se anunță a fi a-

*) A se vedea articolul publicat în No. 28/930 al revistei,

dușă în toamnă de către actualul Ministru al Justiției, bine intenționat de altfel pentru Corpul Judecătoresc — și aceste gradațiuni la salariu vor fi completate și întinse până la Inalta Curte.

Cred că după exemplul Corpului profesoral și altor categorii de funcționari, aceste gradațiuni la salariu nu se vor opri la una singură, ci atât pentru Consilierii Curții de Casație și Apel vor fi în număr de cel puțin două și la interval de câte 5 ani fiecare, iar nu 6 ani cum este prevăzut în legea transitorie, știindu-se că toți magistrații stau în Curți mai mult de 10 ani în grad, actuala gradațiune aplicându-se la unii Consilieri după 18 ani vechime în grad. Că înaintările pe loc s'ar putea opri la Tribunale și Judecătorii numai la gradul de Președinte, iar mai departe să se acorde gradațiuni care să ajungă până la salariul Consilierului de Curte, împlinindu-se și dezideratul.. Consiliului Legislativ a restabilirii armoniei ierarhice și menținerii disciplinei ordinului judecătoresc.

Nu vom putea susține că aceste înaintări pe loc sunt după expresiunea unui coleg simple înaintări de operetă.. dar ele dăunează ierarhiei judecătorești și nu pot da magistraților astfel înaintați, nici măcar satisfacțiunea morală. Fostul Ministru al Justiției, regretatul Matei Cantacuzino, răspunzând unui magistrat, care îi solicită înaintarea pe loc, i s'a adresat cu următoarele cuvinte: „Eu știu că atunci când înaintezi mergi, nu poți sta pe loc... Ironia... are o mare parte de adevăr. Cum poți în acelaș timp să înaintezi și tot odată să fii subalternul șefului de instanță mai mic în grad, supus controlului și notării acestuia? Se va putea obiecta că sub regimul maghiar în Ardeal era acelaș sistem. Lasă că tot ce a fost la unguri nu poate fi cuvânt de evanghelie pentru noi, dar în fapt — înaintările făcându-se atunci foarte greu — nici odată în aceiași instanță nu s'au găsit magistrați mai mari în grad decât șefii de instanță, cum avem astăzi în teritoriile alipite, rămășițe ale unor concepțiuni greșite a acordării de grade, în loc de mărirea salariului, realizate în primii ani după unire.

Cu aceste gradațiuni magistrații ar ajunge la salarii potrivite înaltului lor rol social și s'ar putea realiza dorința iubitorilor unei magistrații independente și superioare, că membrii ordinului judecătoresc să nu mai fie delegați în nici o Comisiune, care nu are legătură cu oficiul lor de judecată, contingențele cu alte puteri în Stat dăunând prestigiului și independenței magistratului.

O dispozițiune care va trebui de asemeni modificată cuprinde al. ultim din legea de mai sus, după care Președinții Curților de Apel, care nu au stagiul de 6 ani în funcțiune nu pot cumula acest stagiul cu acel de Consilier, decât numai la pu-

nerea în aplicare a legii, în cât atunci când ulterior acești Președinți vor avea îndepliniți șase ani de funcțiune în Curte, colegii rămași Consilieri, vor primi gradațiunea de 20%, iar dânsii nici măcar pe aceia aferentă gradului de Consilier, ceea ce constituie o inechitate.

Aici nu poate fi decât o inadvertență a legiuitorului, căci dacă un Consilier de Curte a fost înaintat Președinte înaintea altora mai vechi, de sigur că a fost constatat mai distins și atunci în schimb să aibă salariul mai mic când va împlini 6 ani de vechime în Curte, decât colegii săi neînaintați?

Dar actuala lege pentru organizarea judecătorească având un caracter polițist, legiuitorul va trebui să înlătore acele dispozițiuni din lege, cari apasă asupra independenței magistraților și anume:

1. *Notarea șefului ierarhic.*

Art. 121 din legea judecătorească obligă pe șeful ierarhic al judecătoriei, Tribunalului și Curții de Apel, că în fiecare an și cel mai târziu până la 1 Decembrie să trimită Ministrului, rapoarte calificative asupra activității profesionale, conduitei în societate, aptitudinii și modului cum își îndeplinesc îndatoririle magistrații ce sunt puși sub conducerea lor.

Această dispozițiune necunoscută în legea de organizare dela 1890 face din magistrați nu colegi ai șefului lor ierarhic imediat, ci niște funcționari subalterni și dependenți în cariera lor de aprecierea subiectivă a șefului instanței, care în afară de o mână de pământ, nu totdeauna este și cel mai distins dintre membrii instanței. Și aici nu se poate nici măcar obiecta că magistratul notat cu părtinire ar putea reclama, căci notele fiind secrete el nu le poate cunoaște.

Dar ce folos poate să aducă pentru justiție nota unui singur om, atunci când magistratul judecând anual sute de cazuri, hotărârile lui vin la revizuirea instanței superioare, care în colegiu, mult mai bine și în afară de orice preocupări subiective se poate pronunța, asupra calității magistratului, care prin oficiul ce îndeplinește poate veni des în conflict cu șeful său, fie cu ocaziunea diferitelor interpretări ale textelor de lege, fie cu ocaziunea aprecierii faptelor dintr'un proces, când judecătorii având alte păreri, ce nu corespund cu ale șefului, acesta să-și formeze, poate în mod sincer, dar greșit o părere nu tocmai bună de colegul său. Dacă mai adăugăm la acestea diferitele susceptibilități, neînțelegeri de ordin privat, toate explicabile omește și dela care nici magistratul ca om nu se poate sustrage, oare nu ar trebui desființată notarea șefului ierarhic și înlocuită cu aprecierea instanței superioare?

Un Degre, Buieliu, Buzdugan, Victor Râmnicănu, Corneliu M. Râmnicănu, Corneliu Botez și alții, vorbind numai de cei cari nu mai sunt în corpul magistraturei, nu s'au ridicat în stima colegilor, baroului și justițiabililor, pe urma notărilor calificative, inexistente pe atunci, ei prin faima publică isvorâtă pe urma științei lor juridice cunoscută din redactarea hotărârilor, monumente de cunoștințe și literatură juridică, iar nu prin muncă anonimă, întunecoasă, cum erau hotărârile judecătorești sub imperiul legii maghiare, unde părerea minorității stând în plic secret, judecătorii trebuiau să motiveze și părerile opuse conștiinței lor.

Magistrați instrumente de judecată, nu magistrați cari judecau!

2. Inspectorul judecătoresc.

Dacă instituția în sine este bună, modul cum persoana inspectorului se recrutează lasă de dorit. Căci pornind dela principiul constituțional, după care magistratura este o putere separată în Stat, și nedepinzând de puterea executivă — exceptând Parchetele — controlul membrilor ei urmează să se facă tot de către delegații acestei puteri. Așa fiind instanțele superioare și nu Ministrul ar trebui să delege cu funcțiunea de Inspector Judecătoresc pe un magistrat.

Deci, Inalta Curte de Casație și Curțile de Apel în fiecare an vor trebui să delege pe un Consilier sau doi din sânul lor cu îndeplinirea atribuțiilor de inspectori. Aceste delegațiuni să fie numai anuale. Cu acest sistem, Ministrul nu ar mai putea exercita nici o influență sau intimidare asupra magistraților, cari din diverse motive nu ar fi simpatici oamenilor politici dela guvern, iar magistratul ar putea fi văzut și apreciat în cursul carierei sale de mai mulți inspectori, toți independenți, și dacă unul admitând ipoteza nu l'ar fi notat bine, având asupra-i o părere preconcepută, înanii următori, alți inspectori îl vor aprecia și nota.

Pe de altă parte ar înceta și degradatoarea postulație pentru inspectorat în vederea avantajelor permisului de tren și mai multei libertăți, Inspectorul nefiind reținut ca ceilalți magistrați zilnic la serviciu sau la redactarea hotărârilor pronunțate.

3. Suprimarea art. 178 din legea Organizării Judecătorești.

Dar gravitatea pentru corpul judecătoresc constă mai ales în dispozițiunile art. 177 din lege, după care în cazul când un magistrat este trimis în judecată de Parchet pentru orice delict, poate fi suspendat din serviciu de către Ministru, iar pentru anumite delicta mai grave, suspendarea fiind declarată obligatorie. Dacă nu avem nimic de obiectat cu privire la suspendare obligatorie, infracțiunile prevăzute fiind grave și atingând onorabilitatea persoanei, ne tridicăm împotriva sus-

pendărei facultative, care poate fi o armă politică, aplicată sau nu după persoana magistratului inculpat, căci delicta la cari se poate aplica, cum ar fi lovirea simplă, sau injuria etc. după împrejurări pot să nu aibă de loc un caracter delictuos; în tot cazul, numai judecata putându-le lămuri, nu o simplă cercetare prealabilă a organelor polițienești, după care Parchetul să deschidă acțiunea publică cu rechizitor.

Aceasta încă nu este totul. Art. 178 are o dispozițiune mai gravă care contrazice chiar principiul inamovibilității, și anume: Cităm textual!

„Când magistratul este achitat va fi trimis înaintea Comisiunei disciplinare spre a decide, dacă el poate, sau nu fi reprimat în funcțiune“. Ce însemnează aceasta? Prin faptul suspendării care după art. 176 din lege este numai „interzicerea exercițiului funcțiunei“, magistratul și-a pierdut funcțiunea? Dacă nu, atunci pentru ce magistratul care a fost numai suspendat până la judecata sa corecțională și apoi achitat să mai treacă prin Comisiune disciplinară pentru a fi reprimat în funcțiunea, pe care nu a putut-o pierde, decât prin deciziunea Comisiunei disciplinare, sau pe baza destituirei obligatorii prevăzute de art. 144.

Dacă este adevărat că acțiunea disciplinară este independentă de acțiunea penală, și că deci Ministrul ar putea să trimită pe un magistrat achitat în corecțional, în fața Comisiunei disciplinare, această Comisiune nici într'un caz nu poate hotărî reprimirea sa în corp, de unde nu a fost scos dar numai suspendat din exercițiul funcțiunei, ei pedepsirea magistratului pentru abaterea comisă. Acest text de lege periculos, căci atinge inamovibilitatea magistratului prevăzând o eliminare din magistratură, anticipată, unei deciziuni disciplinare, trebuie suprimat la prima modificare a legii de organizare judecătorească.

Pentru ca tabloul să fie complet o clipă să ne închipuim cazul magistratului trimis în judecată pentru delictul de injurie prevăzut de art. 299 c. p. român art. 2 și 4 L. A. O. cod. pen. trans., suspendat de Ministru, achitat de către instanțele de judecată, iar conform art. 178 considerat ca pierzând funcțiunea, să fie trimis în fața Comisiunei disciplinare, pentru a se decide dacă trebuie reprimat în magistratură.

Gravitatea acestui caz nu poate fi trecută cu ușurință. Căci e altceva să fii judecat și pedepsit aflându-te în funcțiune, și cu totul diferit să fii considerat, ca în afara corpului din care faci parte și să ți se admită sau nu reprimirea în funcțiune.

Și partea mai curioasă este următoarea: Situația magistratului condamnat în penal este mai favorabilă, celui achitat, căci pe când cel dintâi după art. 177 al. 4 urmează să fie trimis în fața Comisiunei disciplinare pentru aplicarea unei pedepse.

cel din urmă este pur și simplu considerat ca eliminat din corp!

Dar legea pentru Organizarea judecătorească mai cuprinde o serie de dispozițiuni criticabile, contradictorii sau inadvertențe... despre cari ne vom ocupa într'un articol viitor.

TITUS D. PANU

Consilier la Curtea de Apel Brașov

Proiectul noii legi a avocaților

Câteva reflecții

Citind proiectul de lege pentru organizarea și unificarea corpului de avocați, redactat de vicepreședintele Uniunii avocaților d-l Const. L. Naumescu, trebuie să recunoști, că autorul și-a făcut pe deplin datoria, elaborând cu mare sârguință și multă competență un proiect, prin care caută, să înlăture cât mai mult posibil toate lacunele, controversese și nedumeririle, cari s'au ivit la aplicarea legii acum, în vigoare.

Dar urmărirea acestui țel a avut consecința fatală, că proiectul suferă de o cazuistică prea minuțioasă. Este imposibil, să reglementeze totul în prealabil, fără ca să nu comiți o altă greșală, să te ocupi de amănunte neînsemnate, greșală, care are consecința inevitabilă, că face legea prea voluminoasă, luându-i-se în mare parte claritatea sa. Proiectul nu numai, că a adoptat aproape toate dispozițiunile legii acum în vigoare și ale regulamentului acestei legi, completându-le în modul cel mai larg, dar conține și o mulțime de dispozițiuni noi, mai promițând emiterea mai multor regulamente la unele capitole ale legii și a unui cod de morală profesională. Rezultă de aci, că proiectul, neconținând mai puțin decât 305 articole, a luat o extensiune, care chiar la o examinare superficială se evidențiază prea mare, legea în vigoare și regulamentul acestei legi împreună neconținând decât 285 articole și abstracție făcând de faptul, că regulamentul parafrazează textual o întregă serie de dispozițiuni ale legii. Proiectul prezentându-se astfel, chiar în forma lui exterioară prea întins, suferă de acest defect în fondul lui cu atât mai mult, cu cât multe dispozițiuni pot fi prescurtate și comprimate, iar altele chiar și suprimate.

Să relevăm în această privință unele cazuri, fără a se pretinde, că enumerarea lor ar fi completă. Ar fi de comprimat dispozițiunile art. 7 și 8, art. 23 și art. 24, art. 30 al. 1 și 2, art. 74 și art. 77 al. 6, fiind cu totul egale. Ar fi de suprimat ca superflue, pentru că repetă, ceace s'a spus deja în alte pasagii, art. 47, 48 al. 6, 62-67 lit. e, f, g, art. 150 al. 1-5 alăturându-se al. 6-9 din acest articol la art. 149.

În fond, dacă se procedează la o nouă legiferare, principiile fundamentale ale advocaturei trebuie să fie menținute și întregite.

În această privință trebuie avut în vedere în primul rând autonomia barourilor și separațiunea puterilor.

Autonomia barourilor apare primejduită în mod serios prin crearea unui drept de recurs independent, pe care proiectul îl acordă președintelui Uniunii avocaților și Decanului baroului în toate chestiunile administrative și disciplinare, cari prin proiectul în chestie sunt date în competența Comisiunii permanente ca instanță de recurs. Mai întâi trebuie relevat, că afară de singurul caz, menționat mai jos, nu există nici un mo-

liv pentru crearea unui asemenea drept de recurs președintelui Uniunii și Decanului baroului, dreptul de recurs fiind acordat părților, cari au stat în instanță, cu totul suficient, pentru a susține și drepturile tuturor interesaiților, adică ale părților și ale Corpului de avocați. Dar lucrul de căpetenie este, că acordarea unui atare drept de recurs ar nimici cu totul independența baroului și l'ar pune fără nici un motiv just sub tutela președintelui Uniunii și Decanului. Zic fără nici un motiv, pentru că Consiliile barourilor, în exercitarea puterii administrative și executive și a jurisdicțiunii disciplinare, n'au dat nici un prilej, care ar justifica neîncrederea, pe care, cum se pare, li-o manifestă proiectul. Nici din punctul de vedere al stabilității, ce o cere atât administrarea intereselor corpului, cât și exercitărei jurisdicțiunii date baroului, nu se poate admite acordarea unui atare drept de recurs, căci prin aceasta deciziile instanțelor de apel al barourilor, cari nu sunt atacate de către părțile cari au stat în instanța de apel, nu pot fi considerate ca definitive, această definitivitate amânându-se pentru o dată necunoscută. În nici un caz n'ar fi un motiv, a se acorda acest drept de recurs Decanului, care ar fi oarecum un organ de control, și a se crea astfel o sursă de neînțelegeri și fricțiuni între Decan și Consiliu. Aceasta ar fi și din punctul de vedere pur practic cu totul greșit.

Numai într'un singur caz ar fi justificat să se acorde un atare drept de recurs președintelui Uniunii și anume când ar fi vorba de interpretarea în mod diferit de către barouri a unei dispozițiuni fundamentale a legii noastre, și aceasta pentru a se garanta unitatea și stabilitatea în aplicarea legii.

De relevat, este că proiectul nu numai că acordă președintelui Uniunii și Decanului baroului un drept de recurs, dar prin art. 219, le dă și un drept de apel în contra deciziunilor de apel date în cauzele disciplinare de către Consiliile de disciplină. Prin această dispozițiune cu totul irațională se introduce într'adevăr un fel de inspecție generală asupra Consiliului de disciplină în ce privește jurisdicțiunea sa. Mai departe, proiectul dă Președintelui Uniunii o serie de drepturi, cum este prin art. 170 al. ultim, dreptul să convoace adunarea generală a oricărui barou, când va crede necesar, prin art. 199, să convoace adunarea generală electivă, dacă Decanul nu o face, cu toate că a fost somat; prin art. 204 al. 4, să dispună deschiderea procedurii disciplinare, dacă Decanul, somat s'o facă, o refuză sau întârzie. Toate acestea sunt într'adevăr grave atingeri aduse independenței și autonomiei barourilor. Prin ele se manifestă intenția de a centraliza toată puterea în mâinile Președintelui Uniunii. Asemenea măsurii excepționale generale nu se pot justifica prin nici un motiv. Cazurile sporadice, din cari s'ar putea constata că un Decan nu-și face datoria, nu pot justifica măsuri așa de drastice, sancțiunile disciplinare, de care dispun barourile fiind suficiente spre a rechema pe Decanul care nu-și face datoria, la legalitate. În orice caz, dispoziția art. 199 apare superfluă întrucât fiind o dispoziție specială este deja cuprinsă în dispozițiunea generală din art. 170.

Se impune imperios, a se separa puterea administrativă și executivă a Consiliului baroului de jurisdicțiunea lui.

E drept, că proiectul prevede formarea unei instanțe disciplinare din membrii Consiliului sub denumirea de „Consiliul de disciplină al Baroului”, dar o constituire a două instanțe independente și anume a unui

consiliu pentru agendele administrative sub conducerea decanului și a unui al doilea consiliu pentru cauzele disciplinare sub conducerea unui președinte, care ar lucra unul alături de altul, ar ușura mult rezolvarea agendelor încredințate lor și ar spori în mod esențial activitatea barourilor. Consiliul de disciplină trebuie să fie o instanță separată, care se compune dintr'un președinte și un anumit număr de membrii aleși de adunarea generală a Corpului și care exercită jurisdicțiunea disciplinară. Iar întreaga activitate administrativă și executivă a Corpului trebuie încredințată Consiliului baroului în fruntea căruia stă Decanul.

O chestie profesională de mare importanță, a cărei rezolvare temeinică se impune, este pregătirea solidă a stagiilor. În această privință nu există decât o singură cale care ar putea crea o bază temeinică, pentru a ajunge la acest țel. Stagiul de trei ani, care se cere stagiilor, trebuie făcut cel puțin timp de doi ani la un avocat și timp de un an la un avocat sau o instanță judecătorească. Numai astfel s'ar putea ajunge, ca stagiarii să fie pregătiți pentru profesiunea lor cât mai bine. Efectuarea stagiului în felul de a li se admite să lucreze pe cont propriu, nu le poate garanta o pregătire aprofundată. De altfel, aceasta este și în interesul lor propriu, având în vedere afluența mare de azi spre avocatură și concurența aprigă, provocată prin care cere să fii bineînțezat și înarmat în treburile profesiei ca să ieși învingător din luptă.

Ideia de a reglementa prestigiul și onoarea Corpului în prealabil printr'un cod de morală profesională nu poate fi considerată bună. Dogmele și principiile incontestabile ale moralei profesionale, nu pot fi încadrate într'un regulament. Chestia dacă o anumită atitudine și purtare a unui avocat corespunde moralei profesionale este de rezolvat în concreto după împrejurările fiecărui caz; ea nu poate fi rezolvată în mod general. Viața, creind zilnic situațiuni noi, nu suportă o reglementare rigidă a noțiunilor de prestigiu și onoare. Ceeace este azi onorabil se poate ca mâine să nu mai fie și vice-versa. De aceea, totul în această privință trebuie lăsat aprecierii Consiliului de disciplină, care va înțelege a soluționa cât mai bine, cunoscând toate împrejurările și cumpănindu-le cu calm și seriozitate. De altfel, proiectul însuși conține o mulțime de dispozițiuni, cari prevăd sancțiuni pentru o atitudine nepotrivită a avocatului și cari în legătură cu jurisdicțiunea disciplinară satisfac pe deplin toate nevoile și cerințele Corpului.

Acestea ar fi punctele de vedere esențiale, care fiind de importanță principală, ar fi de luat în considerare la o nouă legiferare a legii avocaților.

Nu vreau să mă ocup și de amănunte, totuși trebuie relevate unele dispozițiuni ale proiectului cari sunt de natură a atinge interesele Corpului. Menționez în această privință dispozițiunea art. 5 al. 2, care, fiind o dispozițiune excepțională în favoarea magistraților pensionari, nu este justificată de loc, neexistând nici un motiv, pentru ca funcționarii pensionari și magistrații pensionari să fie tratați în mod diferit. Dacă se face totuși o excepție pentru magistrații pensionari, atunci trebuie creiată cel puțin dispozițiunea, ca ei la sediul ultimei lor activități să nu mai poată exercita profesiunea decât după trecerea unui interval de cinci ani dela punerea lor în retragere. Cred, că nu trebuie motivată mai de aproape o atare dispoziție, impunându-se motivarea ei dela sine.

Mai menționez un detaliu, care este de o mare importanță și privește dispozițiunea, că Decanul și Con-

silierii nu pot fi realeși în două perioade consecutive. Este după părerea mea o dispozițiune cu totul greșită. Stabilitatea și administrarea barourilor cere chiar în mod imperios, ca reelegerea să fie admisă, nefiind motive, cari ar cere dispozițiunea contrară.

Cu totul irațională este și dispozițiunea art. 90 al. 2, că avocații nu pot redacta acte decât în limba română, fiind de natură, de a vătăma raporturile noastre comerciale cu străinătatea. Este clar că avocatului care are adeseori ocazie să redacteze actele asupra convențiunilor încheiate între indigeni și străini, nu-i poate fi interzis, să se servească în interesul clientului său pe lângă limba română și de o limbă străină. Dar în ce privește dispozițiunea art. 90 al. 1, că avocatului îi este interzis, sub sancțiunea excluderii din corp, de a profesa și pleda înaintea altor instanțe decât acele instituite sau recunoscute de legi, nu este de înțeles; despre ce fel de instanțe ilegale ar putea fi vorba? De altfel dispozițiunea este superfluă, înțelegându-se dela sine.

Acestea și multe alte dispozițiuni, cari nu pot fi discutate în cadrul restrâns al unui articol, arată, cât de mult se impune o discuție largă a proiectului din partea Barourilor. Discuția din parlament asupra proiectului fiind amânată la toamnă, Barourile au posibilitatea să-și spună cuvântul.

Dr. MORITZ BLANKOPF
Prodecan al baroului din Bucovina

ELEMENTUL IMATERIAL LA DELICTUL DE CALOMNIE

Știința sau credința agentului că faptele imputate de el nu erau adevărate nu intră în nici un fel printre elementele delictului de calomnie prevăzut de art. 294 c. p., pe când din contră intră printre elementele constitutive ale delictului de denunțare calomnioasă prevăzut de art. 298 c. p. Legiuitorul cu drept cuvânt a considerat mai gravă situațiunea aceluia care răspândește în public afirmațiuni menite să atragă asupra cuiva suspiciunea cetățenilor și al căror adevăr nu îl probează în mod legiuit, decât a aceluia care reclamă faptele autorităților competente.

În adevăr, în definițiunea delictului de calomnie legiuitorului nu numai că nu prevede acest element al științei, dar el nu prevede nici măcar elementul neadevărului faptelor propuse, pe când în definițiunea delictului de denunțare calomnioasă el introduce atât cerința ca faptele propuse să fie neadevărate cât și elementul cunoașterii din partea delinquentului a acestui neadevăr. Art. 294 se exprimă astfel: „este culpabil de calomnie acela care, prin cuvinte rostite în public, prin strigări, etc., va propune asupra unui individ fapte care, de ar fi adevărate, ar supune pe presupusul la pedepse sau măcar la ura ori disprețul cetățenilor”, în timp ce art. 298 dispune: „acela care cunoscând că acuzațiunea sa este mincinoasă face înaintea unei autorități publice o înscrisă denunțare calomnioasă etc., se va pedepsi cu închisoare dela o lună până la un an”.

O examinare superficială a definițiunii calomniei ne-ar putea face să credem că elementul neadevărului faptelor este inclus, dar aceasta nu ar fi decât efectul unei amăgiri a auzului, pe care o analiză mai atentă a textului o înlătură fără greutate. Cuvintele: „de ar fi adevărate ar supune pe presupusul la pedepse” se referă exclusiv la calificarea faptelor propuse, la deter-

minarea caracterului lor infamant iar nu la împrejurararea că ele corespund sau nu realității. Formula legiuitorului este foarte corectă: numai dacă faptele ar fi adevărate ar face pe prepus susceptibil de pedeapsă. Cu totul altceva ar fi dacă textul s'ar exprima astfel: fapte, cari nu sunt adevărate, dar care de ar fi adevărate ar supune pe presupusul la pedepse, căci numai așa el ar prevedea pe lângă caracterul infamant al propunerii și cerința ca ea să fie neadeverată în fapt; altfel însă nu se poate ca noi să confundăm două lucruri fundamental deosebite, calificarea propunerii cu adevărul ei.

Este cert că dovada legiuită a faptelor imputate apară pe calomniator de pedeapsă, dar această distincțiune este de mare importanță, nu pentru că ar lipsi vreun element în constituirea faptului de calomnie, ci pentru că legiuitorul a introdus într'un articol următor 296 dispozițiunea: „când fapta imputată asupra cuiva se va dovedi adevărată imputătorul va fi apărât de orice pedeapsă”.

Definițiunea delictului este atât de limpede, cauza de nepedepsire este atât de clasic introdusă, încât, trecând peste nepreciziunile jurisprudențiale cât și peste opinia ezitantă a lui Tanoviceanu, trebuie să recunoaștem că avem de face cu un adevărat fapt justificativ special (1).

Garraud, comentând legea din 1881 a presii în Franța, spune relativ la art. 35 care decide că „la vérité du fait diffamatoire quand el est relatif aux fonctions, pourra être établie dans le cas d'imputation contre certaines personnes et amener le renvoi d'instance du prévenu: Nous trouvons, dans cette *excentio veritatis*, un exemple saisissant d'un fait, qui justifie l'agent, parce qu'il efface la criminalité de l'acte”. Este vorba întocmai de cauza noastră de nepedepsire. (Garraud vol 1 pag. 567).

Dar afară de aceasta, modul de probațiune al delictului este un argument decisiv în sprijinul nostru: dacă neadeverul faptelor propuse ar fi un element al delictului de calomnie așa cum susține Tanoviceanu, este evident că conform unui principiu elementar dovada acestui neadever ar cădea în sarcina ministerului public, pe când din contră dacă acest neadever strein de elementele infracțiunii, nu este decât lipsa faptului justificativ special, sarcina dovezii adevărului incumbă inculpatului care-l invoacă. „Il résulte de la différence de nature entre ces divers moyens de défense que le fardeau de la preuve pèse sur le prévenu lorsqu'il invoque un fait justificatif, qu'il pèse sur le ministère public lorsque celui-ci prétend que tous les éléments du délit sont réunis”. (Garraud vol. 1 pag. 568). Or, cine ar putea să susțină că în desfășurarea acțiunii ministerului public îi incumbă dovada neadeverului faptelor propuse?

Înțelegerea greșită a textului provine în parte de si-

1) Tanoviceanu, fără să remarce adevărata construcție juridică a calomniei, se mărginește a spune: „Părerea noastră este că în acest caz nu există calomnie fiindcă lipsește unul din elementele infracțiunii de calomnie, falsitatea faptelor allegate, așa încât nu poate fi vorba de o faptă justificativă. Dacă în acest caz am socoti că e o faptă justificativă, noțiunea faptelor justificative ar fi falsificată, căci atunci oricând ar lipsi un element particular al infracțiunii, s'ar zice că avem o faptă justificativă”, ceea ce constituie un adevărat cer vițios de argumentare. E drept că, cu câteva rânduri mai în urmă pare a renunța la intransigența sa (Tanoviceanu, vol. I pag. 956).

gur și din lipsa de bună orânduială în care diferitele dispozițiuni privitoare la calomnie au fost așezate de legiuitor. Art. 295 nu-și are locul înaintea art. 296.

Iată ordinea în care aliniatele trebuiesc citite:

1. Definiția calomniei (art. 294).
2. Când fapta imputată asupra cuiva se va dovedi adevărată, imputătorul va fi apărât de orice pedeapsă (art. 296 al. 1).
3. Se socotește mincinoasă orice imputare pentru care nu se înfățișează legiuita dovadă (art. 295 al. 1).
4. Se va socoti ca dovadă legiuită numai aceea ce va rezultă dintr'o hotărâre de judecată, sau din orice alt act autentic, sau din vreun înscris cu scrierea și cu subscrierea imputatului (art. 296 al. 2).
5. Prin urmare imputătorul nu poate fi primit a cere, spre a sa apărare, de a se dovedi imputarea sa de către alții, nici va putea să se apere zicând că înscrisurile, piesele sau faptele doveditoare ale crimei ori delictului imputatului sunt cunoscute, etc. (art. 295 aliniatul 2).

6. Când imputarea va avea de obiect faptele unui funcționar public, relative la atribuțiunile sale, atunci faptele imputate se pot proba după regula comună (art. 296 al. 3).

Așa fiind, problema pusă se simplifică în mod deosebit: Elementul neadeverului faptelor imputate neintrând în constituirea delictului de calomnie, nici vorbă nu poate fi despre credința inculpatului asupra acestor fapte, de împrejurararea că el a știut sau nu că propunerea eră neadeverată. Această credință nu intră nici ca element special al delictului și nu poate intra nici pe calea elementului intențional. Intențiunea constă în voința de a săvârși un act pe care îl știm pedepsibil și ea se referă la delict așa cum acesta se găsește definit de lege. (Garraud, vol. 1, pag. 535).

Fapta justificativă fiind o cauză *obiectivă* de nepedepsire, elementul intențional nu se poate întinde și asupra ei. Delinquentul nu se poate apăra susținând că a crezut că se află în cazul acestei scuze legale, că a crezut că fapta propusă ar fi adevărată, căci cum spune Vidal „d'une part l'acte est délictueux et d'autre part, l'agent se trouve dans des conditions normales d'imputabilité. Si la loi empêche la condamnation dans ces divers cas spéciaux et excuse l'agent, ce n'est pas parce qu'il n'a pas mérité d'être puni, c'est pour des raisons de politique sociale et d'utilité pratique „utilitatis causa” (Vidal, Cours).

De asemenea delinquentul nu poate să se apere nici susținând că a fost în eroare de fapt asupra celor propuse, pentru că „l'ignorance ou l'erreur relative, à un état de fait, exclut l'imputabilité, mais ceci n'est vrai qu'a une condition, c'est que l'ignorance ou l'erreur de fait ne résulte pas de ma propre négligance” (Garraud vol. 1, pag. 559) și este în mod evident destulă neglijență din partea cuiva, de a propune asupra altuia fapte ce i-ar atrage acestuia disprețul lumii, fără a controla în prealabil dacă ele sunt sau nu conforme cu realitatea.

Dar pe orice cale am proceda, este inadmisibil ca, din faptul că legea permite inculpatului să se justifice dovedind adevărul faptelor propuse, noi să tragem concluzia că inculpatul se poate justifica dovedind numai credința avută asupra acelor fapte.

Chiar dacă am consideră că neadeverul faptelor propuse ar fi un element constitutiv și încă această concluziune nu se poate admite pentru că ar însemna să conștrăncim spiritul, alcătuirea intimă a delictului, noțiunea curat obiectivă de neadever fiind prin ea însăși

exclusivă de știință. Spre deosebire de noțiunea de minciună pe care legiuitorul o introduce expres în celălalt articol 298 c. p., neadevărul poartă numai asupra desacordului între fapta propusă și fapta reală. De îndată ce neadevărului i se adaugă elementul științei, el își pierde caracterul obiectiv și devine „minciună” noțiunea deosebită având un caracter subiectiv și la care desacordul există între fapta propusă de o parte și fapta reală unită cu știința propunătorului de cealaltă parte.

În Franța problema nu se mai poate pune, căci legiuitorul francez condus de principii de drept mai moderne și de criterii mai obiective, a desființat încă de mult delictul de calomnie înlocuindu-l cu difamațiunea asupra căreia nu apasă nici o scuză legală. În Franța deci, legea nu mai permite celui ce răspândește în public afirmațiuni cari pot atrage disprețul public asupra altuia, să se disculpe dovedind exactitatea faptelor. Deosebirea nivelului de cultură între noi și francezi face explicabilă și această deosebire de lege: ar fi totuși timpul ca să încercăm a ne apropia de un punct de vedere vădit superior și această satisfacțiune ne-o dă în parte proiectul noului cod penal, care păstrând calomnia numai pentru imputările aduse funcționarilor publici cu privire la exercițiul funcțiunii lor, introduce pentru celelalte împrejurări o difamațiune cu cazuri foarte restrânse de justificare.

Pentru starea actuală a legii, jurisprudența este în-doelnică. Sunt soluțiuni, chiar ale Inatei Curți de Casație, cari consideră că în afară de voința de a vătămă, elementul imaterial la delictul prevăzut de art. 294 c. p. trebuie să cuprindă și știința agentului că cele imputate erau neadevărate, părere după cum am arătat, neintemiată.

LIVIU TECLU
Magistrat

Glosse pe sticlă

I

Mă delectează foarte mult debaterile parlamentare și de aceia le citesc așa cum aş aluneca pe un text de teatru, adică fără a mă tampona de numele persoanelor, considerând un monolog dela ridicarea până la căderea cortinii. M'a preocupat în deobște modificarea art. 148 din Legea org. jud. și iată surprindere... „Cere ca Președinții Tribunalului Ilfov să fie numiți Consilieri de... Curte”...

Mărturisesc, nu știu numele oratorului. Sigur, însă că este deputat și fost ministru... efemer.

„Ministrei il a vécu ce que vit la nuit
„L'espace d'un jour”.

Președinții Trib. Ilfov să nu mai fie numiți președinți, hml, ci Consilieri! Perfect. Din partea mea nici o opoziție. Din contră, eu aș dori schimbarea titulaturii tuturor funcționarilor, militarilor, magistraților, preoților. Gardistii, bunăoară ar putea fi numiți... vigili, factorii... curseurii, mitropoliti... unterpatriarhi, generalii... suprapolcovnici. Și numele obiectelor ar putea fi schimbate, mai ales neologismele. S'a încercat odinioară a se spune cravatei gâtlegău. Foarte frumos și de loc nu costisitor, fiindcă budgetul ar fi tot la același număr. Dacă nisip de oameni aleargă la schimbarea numelui patronimic și chiar de... botez (Dumătru-Take; Ștefan-

Fănică), ce motiv ar obveni la schimbarea numelui funcționarilor? Drept vorbind, cu numele nu prea am dreptate, căci adeseori au survenit piedici grozav de insurmontabile. Unchiul meu, Ștefan C. Ștefan, șeful partidului averescan din Galați mi-a pomenit deunăzi dorința de a-și schimba numele, cel pe care îl posedă, nefiind bine individualizat.

— „Și cum vrei, Nene Ștefan, să ți se zică”, l'am întrebat eu, Ștefan C. Ștefănescu?”

— „Ba, de loc, vreau să-mi schimb numele în Ștefan C. Ștefan”.

— „Bine, dar nu ți se spune așa?”

— „Numele meu actual este Ștefan (1) C. (1+2) Ștefan (2) și doresc d'aci înainte să port numele invers, adică Ștefan (2) C. (1+2) (2+1) Ștefan (1).”

— „Ai dreptate, Nene Fănică, dar greu în practică”.

Va să zică, d-l deputat propune ca Președinții Trib. Ilfov să fie numiți Consilieri. Eu propun ca toată ierarhia magistraților din România să poarte titlul de Consilier. În Ardeal, de altfel, fie chiar după rang, nici nu se spune judecător, supleant sau președinte. Tuturor magistraților indiferent... „Domnule Consilier!” Uneori se face confuzie — faptul s'a întâmplat recent în Deva, — și cum ardelenii nu pot memora numele proprii, identifică persoana cam astfel: Domnule Consilier-judecător-șef-președinte, cons. cl. IV, gr. 1, — jud. cl. III gr. 2 — ș. cl. II, gr. 3 — pres. cl. I, gr. 4.

Și atunci îl cunoaște toată lumea.

Unii bârfitori, iar alții mucaliți, m'au luat în batjocură, atunci când am emis propunerea generalizării întregii ierarhii judecătorești printr'un singur grad, acela de consilier. Unul mai îndrăzneț a avut curajul și mi-a spus-o în față:

— „Știi ce s'a întâmplat imediat după război, când toți ofițerii inferiori au fost făcuți maiori?”

— „Nu știu, ce anume?”

— „A dat prilejul unui spiritual francez să spuie că'n România de vei arunca o piatră în sus, imposibil în cădere să nu lovească un maior”. Nu e de mirare ca d-l deputat (am uitat să arăt că reprezintă Ilfovul, deși nu-l cunosc numele) să aducă o lămurire în sensul că Președinții de la Ilfov să fie numiți Consilieri efectivi, spre a nu fi confundați cu Primul Președinte al acelei de mine râvnite instanțe, care nu e decât asimilat cu gradul de Consilier de Curte, conf. Legii de org. judecătorească.

Până la un punct suntem cu toții de acord: este firească o distincție între magistrații de același grad dela Ilfov și ceilalți provinciali sau coloniali, dar această distincție există deja după legea disarmoniei salariilor alcătuită de un fost și actual coreligionar al domnului deputat de Ilfov, coreligionari, cari alternează la funcția de ministru, deci fără a se întâlni pe aceeași bancă.

Am spus-o dela început, eu nu mă opun dezinteresatei și dreptei dorințe a domnului deputat D. R. Ioanițescu (ptiul am uitat c'am negat cunoașterea numelui), dar cățiva meritosi colegi necăjiți, cu fumuri de cunosători ai Constituției, au pus tema pe această coardă, susținând că dorința domnului Ioanițescu ar constitui un privilegiu și privilegiile ar fi abolite. Alții au motivat mai omeneste, spunând că și ei au dreptul să funcționeze la Ilfov, unde vor cere transferarea, deoarece există multe note comune între ei și primii, id est: întrebuințarea la scris a hârtiei și cernelii, a tocului și a peniței. Cât privește „Umbra alarum” ce ar favoriza pe unii, nu mai poate fi luată în seamă în vremurile de viscol democratic actual. Eminentul magistrat și luptător acerb al cauzei noastre, amicul meu Trajan R.

Scriban, jude-președinte la Tribunalul Iași care m'a vizitat acum două săptămâni la Deva, mi-a relatat o convorbire avută cu d-l Gr. Iunian, iubitul nostru Ministru de Justiție, afirmând că acesta i-a destăinuit o nobilă intenție, aceia de a înființa examene dela grad la grad în magistratură, dornic s'o rupă cu favorul, prevalând meritele fiecăruia.

Sceptic, i-am răspuns:

— „Ar fi greu, Nene Trajane, dreptul nu e matematică, nici prin examene nu va pieri favoritismul“. Dreptul e prea vast, ușor poți fi încurcat prin duble sensuri, dacă n'ai pe nimeni. Ce-ai răspunde oare dumneata, bunăoară la întrebarea „Cu cine începe istoria omenirii?“

— „Foarte simplu, cu Adam și Eva“.

— „Așa zic și eu, dar, dacă n'ai pe nimeni, sigur te respinge la examen, căci un profesor universitar de procedură civilă ex. d-l Negulescu dela Iași ți-ar trânti-o răspicat „Inexact, istoria omenirii începe cu un bărbat și o femeie într'o grădină“ (Wilde).

Dar să lăsăm toate aceste juridice glume, căci nu e nici timpul nici locul.

Să revenim la tema inițială. Primesc bucurosi numirea Președinților dela Ilfov, Consilieri, așa cum a preconizat d-l Ioanițescu. (Vezi „Curentul“ ed. provincie, din 22 Iunie 1930). Dar, hotărât, numai în ce privește Președinții. Sunt de acord cu d-l Ioanițescu, dar și cu d-l Nicolae Negru, jude-președinte la Trib. C.-Lung. Odinioară, distinsul și bunul meu fost coleg Vasile Chirică, jud. Galați, punând ipoteza propunerii actuale a domnului Ioanițescu, desigur în mod ironic, fiind prezent în între alții eu, d-l Negru și d-l Vasile Dragu dela Tribunalul Prahova, (domnul Dragu gravită pentru schimbarea numelui jud. de ocol în Curți de Apel gr. 1), d-l Negru a propus un amendament sarcastic și anume, ca aprozii dela Tribunalul Ilfov să fie numiți Heralzi.

Nu, domnule Negru, nu e nevoie. Aceștia pot purta mai departe numele de aprozi, nu e nimic ofensător. Și aprodul Purece a fost aprod. Ei și?... A fost totuși un om destul de mare, aproape cât un... purece, așa se explică d'a fost în stare a se pune capră.. lui Ștefan cel Mare.

DEM. PAND. POPESCU
jud. Trib. Deva

RECENZIE

JUDECĂTORI ȘI JUDECAȚI DE ALTĂ DATĂ de Radu Dimiu, Judecător la Trib. Prahova, (1930, Edit. Curierul Judiciar, 60 pag. Lei 50.—).

Harnicul magistrat și publicist, d-l Radu Dimiu, reamintește în ultima sa lucrare, epoci și episoade interesante din istoria dreptului nostru, expunând organizarea justiției românești dealungul vremii.

La început puterea judecătorească era contopită cu cea executivă și era exercitată de șeful administrativ și militar al grupului, căci prima formă de organizare a poporului era grupul. Justiția e împărțită de moș, de jude „stăpân al rumânului“, județ, șoltuz, apoi de cneaz sau voevod cari cumulează puterea militară, suverană și judecătorească. Judecata se făcea ori unde se afla judecătorul, iar dreptul aplicabil era tradiția, obiceiul și amintirile dreptului român.

După năvălirile barbare, viața de stat se desvoltă de la cea a județului la cea a voevodatelor și apoi a domniilor. Puterile sunt cumulate de Domn și exercitate în modul cel

mai absolut și arbitrar. Pricinile mici și cele de interes local sunt lăsate în seama boerilor respectivi — banul, vornicul, banii de județ iar la București, Târgoviște și Craiova sunt judecători de scaun.

Afară de acești judecători mai erau judecătorii breslelor sau ai starostiilor.

În această epocă apar și anumite norme de procedură formalistă, Domnul și divanul judecă ce instanță apelativă, iar în apelurile pricinilor judecate de vornic, nu se cerceta de cât dacă au fost judecate „după legea țării“; Divanul judeca deci în drept ca instanță de casare.

Și în această epocă Domnii și boerii judecau în mod cu totul arbitrar. Dar tot atunci apar privilegiile cari pun întru câțva stavilă bunului plac și, deși cumulată cu cea executivă, puterea judecătorească începe să fie delegată unor agenți șecundari. Tot atunci apare „Divanul“ sfat consultativ, originea judecării în colegiu.

În timpul domniilor fanariote, justiția avea abuzul drept normă, totuși se fac primii pași în organizarea judecătorească. Mavrocordat numind câte doi ispravnici de județ, cu timpul i se atribuie unuia puterea executivă și celuilalt pe cea judecătorească.

În Oltenia sub Austriaci, justiția se organizează prin împărțirea competenței după natura și valoarea litigiilor (pârcașabi, ispravnic, vornic, Domnul). Judecata se ținea în zile și locuri fixe și se trecea în condică.

Separația în atribuțiunile celor doi ispravnici se accentua. Apar legiurile noi. Pravilniceasca pravilă, condica lui Ipsilanti, codul lui Caragea, Donici și Codul Calimach.

Reforma cea mai importantă e a lui Ipsilanti care numește Judecători pentru afaceri bănești, Divan pentru cele penale, înființează instanțe speciale, institue doi judecători civili și unul penal și ca instanțe de apel, Divanul veliților boeri și Divanul Domnesc. Judecata cea mai rapidă o aveau însă breslele prin starostii lor.

Regulamentul organic aduce cele mai importante inovațiuni și anume, institue judecători de împăciuire prin sate, câte o judecătorie de întâia cercetare de județ, Divanuri judecătorești sau apelative cu secțiuni, Judecători de comerț și Inaltul Divan sub președinția Marelui Ban, Domnul nu se mai amestecă în treburile justiției. Procedura devine ordonată.

Mult mai târziu aceste noi idei de reorganizare și legiferare produc roade vizibile. Se înființează Curtea de Casație (1861) apoi vine legea pentru admisibilitatea și înaintarea în funcțiunile judecătorești, (1865) etc. într'un cuvânt, legile cari cu modificări ulterioare se mai aplică și în zilele noastre. Arătându-ne evoluția ideilor, faptelor și normelor după cari țările românești au trecut treptat dela justiția distribuită în numele divinității de Domn la judecata dată de oameni și cărmuită de legi, d-l Dimiu care pe lângă jurist și istoriograf mai e și un distins scriitor, a reușit să ne reamintească într'o limbă frumoasă și pitorească o pagină interesantă a istoriei dreptului românesc.

A. V.

COMITETUL CENTRAL DE REVIZUIRE

Sedința plenară dela 13 Martie 1930

Președinția D-lui ȘTEFAN STANCESCU, Președinte
Deciziunea No. 3

Alegeri municipale. Desemnarea localurilor de votare. Atribuțiune a președintelui biuroului electoral ca organ al ministerului de interne. Act administrativ de autoritate. Cerere pentru reformarea lui către Comitetul central de revizuire. Incompetință, Art. 34 alin. d. din legea electorală, art. 24 alin. a. 42 alin. d., 44 alin. 3, din legea org. comitetelor de revizuire și art. 323, 361 și 362 din legea administrațiunei locale.

In crearea secțiunilor și desemnarea unui local de votare, pentru alegerea consiliului Municip. Buc. președintele biroului central electoral neputând fi considerat ca un organ al Municipiului București. — adică al unei autorități administrative autonome, ale cărei acte să poată fi anulate sau reformate de Comitetul central de revizuire, ca instanță de revizuire și de reformare, pe calea recursului în anulare, — ci ca un organ al ministerului de interne, plângerea contra actului său administrativ prin care se privează un proprietar de dreptul său de folosință și de proprietate a unui imobil pe timpul efectuării alegerilor nu intră în competența comitetului central de revizuire ci în aceea a instanțelor judecătorești ordinare.

Asupra cererii înregistrate la No. 126 din 11 Martie a. c., formulată de d-na Alexandrina Gr. Cantacuzino, în calitate de Președintă a Societății Ortodoxe a Femeilor Române, și dedusă plenului acestui Comitet din inițiativa d-lui Președinte al Comitetului, potrivit art. 24 al. a din legea pentru organizarea Comitetelor de Revizuire;

Având în vedere că prin menționata cerere reclamanta solicită reformarea actului administrativ de autoritate făcut de președintele biroului electoral central pentru alegerea Consiliului Municipiului București, prin care s'a desemnat ca local de vot imobilul din București, str. Turtucaia No. 97, proprietate a susnumitei Societăți, cum și de a se ordona evacuarea de îndată a acestui imobil;

Având în vedere că, în conformitate cu dispozițiunile art. 523 al. 4 din legea pentru organizarea administrațiunii locale, combinat cu art. 42 al. d și 44 al. 3 din legea de organizare a Comitetelor de Revizuire, Comitetul Central de Revizuire este organ de tutelă și instanță de revizuire și reformare de prim grad pentru actele Municipiului București, în care calitate poate anula sau reforma ori ce decizie sau ori ce act al acelui Municipiu în cazurile prevăzute de lege;

Că în adevăr potrivit art. 361 și 362 din legea administrațiunilor locale, persoanele lezate de actele sau de deliberațiunile organelor de administrație autonomă a Municipiului București, pot adresa ori ce plângere Comitetului Central de Revizuire în privința acestor acte și deliberațiuni, motivate fie de ilegalitatea actelor și deliberațiunilor atacate, fie de abuzul de putere sau de neglijența organelor de execuțiune, cum și de refuzul din partea lor de a face un act sau de a presta un serviciu datorit;

Că, din toate aceste puncte de vedere, plângerea părții ale cărei interese au fost lezate prin actul administrativ al Municipiului constituie așa zisul recurs în anulare, prin care partea tinde, nu la reparațiunea personală a unui drept vătămat, ci la o simplă anulare a actului, pentru incompetență, viciu de formă, su violare de lege, opozabilă erga omnes;

Având în vedere că, în cazul de față, reclamanta se plânge contra unui act administrativ de autoritate făcut de Președintele biroului central electoral pentru alegerea Consiliului Municipiului București, act, care, dupe numita, ar constitui un abuz de putere și ar vătăma un drept subiectiv al recurentei;

Având în vedere că, în această a lui calitate, Președintele biroului central electoral nu poate fi considerat ca un organ al Municipiului București, adică al unei autorități administrative autonome, ale cărei acte să poată fi anulate sau reformate, de acest Comitet, ca instanță de Revizuire și de reformare, pe calea recursului în anulare;

Că, în executarea dispozițiunilor art. 54 al. d din legea electorală, Președintele acestui birou fiind îndatorat, chiar în ipoteza unor alegeri municipale, a îngriji de crearea secțiunilor și de desemnarea localurilor de votare, el lucrează din acest punct de vedere, ca un organ al Ministerului de Interne, potrivit art. 537 din legea administrațiunii locale, căruia îi revine nu numai sarcina convocării alegerilor dar

și organizarea tuturilor operațiunilor, cu caracter administrativ referitoare la alegeri;

Că, în aceste condiții, acțiunea administrativă vizată prin plângerea menționată a reclamantei, întru atât întru cât îi aduce o vătămare în exercițiul dreptului de folosință și de proprietate a unui imobil, emanând dela o autoritate tutelară, n'ar putea fi atacat de cât pe calea dreptului comun, înaintea instanțelor judecătorești competente, sau în tot cazul, pe calea recursului la Contenciosul administrativ de plină jurisdicție, potrivit legii speciale;

Că, în vederea acestora, e locul a se constata că Comitetul central de revizuire este incompetent a se pronunța asupra cererii, partea urmând să-și valorifice drepturile și pretențiunile înaintea autorității judecătorești competente;

Pentru aceste motive, Comitetul constată că este incompetent de a se pronunța asupra cererii înregistrate la No. 126 din 11 Martie a. c., formulată de d-na Alexandrina Gr. Cantacuzino în calitate de Președintă a Societății Ortodoxe a Femeilor Române și deduse plenului acestui Comitet de d-l Președinte al Comitetului Central de Revizuire, potrivit art. 24 al. a. din legea pentru organizarea Comitetelor de Revizuire, cerere prin care numita solicită reformarea actului administrativ de autoritate făcut de Președintele biroului electoral pentru alegerea Municipiului București, desemnând ca local de vot imobilul din București, str. Turtucaia No. 97, proprietate a sus numitei Societăți, cum și de a se ordona evacuarea de îndată a acelui imobil, partea urmând să-și valorifice drepturile fie înaintea instanțelor judecătorești de drept comun. fie pe calea contenciosului administrativ.

(ss) St. Stăncescu, B. Brezeanu, D. I. Diaconescu, Al. Teodorescu, Nic. Brânzeu, M. Văraru, G. Georgian, I. Popescu, Al. Grigorescu Al. Muștescu, P. Modolea.

Prim-referent, (ss) Z. Goangă.

COMITETUL CENTRAL DE REVIZUIRE

Sedința plenară dela 13 Martie 1930

Președenția D-lui ȘTEFAN STANCIUSCU, Președinte
Deciziunea No. 4

Penitenciar județean. Dependința lui de Ministerul Justiției, Neprevăderea în bugetul acestui minister. Cerere de a fi plătit din bugetul ministerului de interne. Refuz. Conflict între două departamente ministeriale. Incompetența comitetului central de revizuire de a se pronunța asupra lui. Art. 569 din legea administrațiunii locale.

Conflictul ivit între două departamente ministeriale cu privire la chesiuinea de a se ști cui incumbă sarcina întreținerii aresturilor preventive de județ și plata personalului sub noua lege de organizare a penitenciarelor și instituțiilor de prevenție, depășind cadrul procedurii de conciliere a litigiilor dintre diferitele administrațiuni autonome, dată în competența comitetului central de revizuire, prin art. 569 din legea administrațiunii locale, acest comitet este incompetent a se pronunța asupra cererii directorului penitenciarului Tulcea prin care solicita a se decide în sarcina cărui departament cade întreținerea acelei închisori.

Asupra cererii înregistrate la No. 115 din 11 Martie a. c., formulată de Directorul închisorei județene Tulcea, prin adresa cu No. 283 din 8 Martie a. c., și supusă plenului acestui Comitet din inițiativa d-lui Președinte al Comitetului potrivit art. 24 alin. a din legea pentru organizarea Comitetelor de Revizuire;

Având în vedere că prin menționata cerere numitul solicită ca în conformitate cu prevederile art. 569 din legea pentru organizarea administrațiunii locale, acest Comitet ca instanță de conciliere să decidă în sarcina cărui Departament urmează să cadă întreținerea închisorei județene Tulcea, cum

și de a se obliga acel Departament să achite de urgență salariile personalului, cheltuielile de întreținere, cum și hrana deținuților cu începere dela 1 Ianuarie 1930;

Considerând că în adevăr potrivit citatului text al art. 569 din legea pentru organizarea administrației locale litigiile dintre municipii, județe și asociații județene, sau dintre acestea precum și litigiile dintre toate administrațiile locale și Stat, înainte ca părțile să se adreseze justiției, sunt obligator supuse conciliațiunii Comitetului Central de Revizuire;

Având în vedere, însă, că, în cazul de față, din chiar conținutul menționatei adrese a Directorului Inchisoarei județene Tulcea se stabilește în fapt următoarele :

Potrivit dispozițiilor noii legi pentru organizarea penitenciarelor și institutelor de prevenție din 30 Iulie 1929 penitenciarele de prevenție județene, cari până acum erau subvenționate de Prefecturile de județ, urmează să treacă cu începere dela 1 Ianuarie 1930 în bugetul Ministerului de Justiție, Direcția Generală a penitenciarelor; cum însă dupe cum rezultă din adresa cu No. 4665 din 22 Februarie 1930, a Ministerului de Justiție, în bugetul acelei Direcțiuni pe anul 1930 nu s'a prevăzut nici o sumă pentru întreținerea aresturilor preventive de județ Direcția Generală a Penitenciarelor a pus în vedere Inchisoarei Tulcea că penitenciarul rămâne și pe viitor în sarcina Ministerului de Interne, adică a Prefecturii de județ căreia urmează să se adreseze;

În urma acestora, Directorul Penitenciarului Tulcea, care în lipsă de fonduri s'a văzut nevoit a-și procura alimente pe credit pentru deținuți și funcționari, intervenind la Ministerul de Interne, acesta din urmă prin adresa cu No. 55 din 1930, către Prefectura Tulcea, îi face cunoscut că Ministerul menține în totul dispozițiunile ordinului circular cu No. 9028 din 1930, în sensul că întreținerea penitenciarelor cade în sarcina Ministerului de Justiție, astfel că în bugetul acestui județ pe 1930 nu se va prevedea nici o sumă pentru arestul preventiv.

În această situație, Directorul Inchisoarei Tulcea, prin adresa sus menționată, cere Comitetului Central de Revizuire, ca instanță de Conciliere să decidă în sarcina cărui Departament cade întreținerea penitenciarului județean și plata salariilor personalului; ba ceva mai mult, de a se obliga acel Departament să achite de urgență, atât salariile cât și cheltuielile ocazionate cu întreținerea și hrana deținuților.

Având în vedere că în condițiunile mai sus expuse, așa zisul litigiu dintre Ministerul de Justiție și cel de Interne se reduce, în ultimă analiză, la un simplu conflict derivând din chipul diferit în care fiecare din aceste Departamente înțeleg a interpreta dispozițiile noii legi pentru organizarea penitenciarelor și instituțiilor de prevenție, și în special asupra chestiunii de a se ști cui incumbă, sub imperiul noii legi, sarcina întreținerii aresturilor preventive de județ și plata personalului;

Că, rezolvirea acestui conflict între două Departamente Ministeriale, depășind cadrul procedurii de conciliere a litigiilor dintre diferitele administrațiuni autonome, dată în competența Comitetului Central de Revizuire, prin dispozițiunile sus citate ale art. 569 din legea pentru organizarea administrației locale, e locul a se constata că Comitetul este incompetent a se pronunța asupra cererii menționate a Directorului Inchisoarei județene Tulcea;

Pentru aceste motive, Comitetul constată că este incompetent de a se pronunța asupra cererii înregistrate la No. 115 din 11 Martie a. c., formulată de Directorul Inchisoarei județene Tulcea, prin adresa cu No. 283 din 8 Martie a. c. și supusă plenului acestui Comitet de d-l Președinte al Comitetului, potrivit art. 24 al. a din legea organizării Comitetului de Revizuire, cerere prin care numitul, în calitate de Director al închisoarei județene Tulcea, soliecită a se decide în sarcina cărui Departament, urmează să cadă întreținerea acelei închisori, cum și de a se obliga acel Departament să

achite de urgență salariile personalului, cheltuielile de întreținere cum și hrana deținuților cu începere dela 1 Ianuarie 1930, partea urmând să se adreseze autorității competente.

(ss) Ștefan Stăncescu, Barbu Brezeanu, Al. Theodorescu, D. I. Diaconescu, M. Văraru, N. Brânzeu, Al. Mușatescu, Iuliu Popescu, G. Georgian, Petre Modolea, Al. Gri-gorescu.

Prim-referent (ss) N. Goanga.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA V-a

Audiența de la 12 Iunie 1930

Președinția D-lui ERNEST CEAUR ASLAN, Consilier Deciziunea civilă No. 88

Consiliul judiciar, Apel. Dacă consiliul judiciar, al unui prodig, are dreptul de a face apel contra sentinței Trib. care, admitând cererea prodigului i-a desființat consiliul judiciar? Inadmisibilitate. Art. 459 cod. civil.

Consiliul judiciar al unui prodig nu are dreptul a face apel contra sentinței Trib. prin care, admitându-se cererea prodigului, i s'a desființat consiliul judiciar.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Alexandrache, în dezvoltarea incidentului pentru inadmisibilitatea apelului făcut de d-l avocat August Ionescu în calitate de consiliu judiciar al prodigului Corneliu Atanasescu, pe apelant în combateri și pe d-l procuror G. Poltzer, în concluziuni, pentru respingerea apelului

Deliberând:

Având în vedere concluziile orale puse de părți și actele de la dosar.

Având în vedere că intimatul prin petițiunea înreg. la No. 29,424 din din 929 adresată tribunalului Ilfov secția III c. c. a cerut a i se ridică Consiliul judiciar instituit asupra persoanei sale prin sentința acelui tribunal No. 816 din 914.

Că tribunalul pe baza avizului favorabil, dat de Consiliul de familie, și de acord cu concluziunile Ministerului Public, prin sentința No. 502 din 930 a admis această cerere, ordonând ridicarea Consiliului judiciar.

Că în contra acestei sentințe, Consiliul judiciar, avocatul August Ionescu, făcând apel, intimatul a cerut respingerea lui ca inadmisibil.

Având în vedere că, în ce privește desființarea Consiliului judiciar, legiuitorul prin art. 459 c. c. arată modul cum el urmează a se efectua și dispune ca aceasta trebuie să se facă prin îndeplinirea aceluiași formalități prescise pentru rânduirea acestui consiliu.

Că prin nici o dispoziție a legii, nu se arată însă nici cari sunt persoanele îndrituite a formula această cerere, nici în contra cui urmează ca cererea să fie introdusă.

Că față de această tăcere a legii, după opinia generală desființarea Consiliului judiciar, poate fi cerută de toți aceia care sunt în drept a provoca rânduirea consiliului, prin urmare atât rudele persoanei pusă sub consiliul judiciar cât și de Ministerul Public, și chiar de însuși persoana pusă sub consiliu.

Că în ce privește dreptul acestuia din urmă, el se justifică atât prin interesul ce această persoană îl are de a face să înceteze cât mai curând incapacitatea de care este atinsă, cât și ca o garanție pentru cazul când persoanele îndrituite a cere ridicarea consiliului ar neglija de a o face, fie că ele ar avea un interes la menținerea consiliului, fie din alte împrejurări.

Având în vedere că, întrucât Consiliul judiciar, dobândește această calitate în urma ordonării acestei măsuri, el ca a-

tare, nu poate figura printre persoanele în drept de a cere instituirea lui.

Că în afară de această, întrucât mandatul Consiliului este limitat numai la asistarea persoanei pusă sub consiliu, și cât timp această persoană este în drept a face singură cererea de ridicare a consiliului, este evident că consiliul judiciar nu ar mai avea calitatea de a stă în această instanță ca parte alăturată reclamantului și cu atât mai mult ca pârât.

Că potrivit celor mai sus expuse, cererea de ridicarea Consiliului judiciar, urmează a fi desbătută numai pe baza avizului Consiliului de familie și a concluziunilor puse de Ministerul Public, singurii contradictorii admisibili în cauză, și cari prezintă suficientă garanție că motivele care au determinat instituirea Consiliului judiciar au încetat.

Că într-o cât Consiliul judiciar, nu are calitate de a figura în instanță, nu are nici dreptul de a ataca pe căile legale hotărârea dată în cauză, și deci apelul său nefiind admisibil, urmează ca atare a fi respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier Ernest Ceaur Aslan, Curtea, în unire cu concluziile d-lui Procuror, respinge ca inadmisibil apelul făcut de d-l August Ionescu, avocat, etc.

(ss) E. C. Aslan, L. Popescu, G. P. Docan.

NOTA. — Speța judecată de secția V-a a Curții de apel din București, se prezintă foarte rar înaintea instanțelor judecătorești și soluția dată este perfect juridică.

Specia este următoarea: O persoană pusă sub consiliu judiciar a cerut tribunalului ridicarea stării sale de incapacitate. Tribunalul, după îndeplinirea formalităților prevăzute de lege, adică: interogatoriul, avizul consiliului de familie și concluziunile ministerului public, a admis cererea, ordonând ridicarea consiliului judiciar. Contra sentinței pronunțate, a declarat apel consiliul judiciar instituit, apel care a fost respins ca inadmisibil pentru judicioasele motive arătate în deciziunea ce adnotăm și pe care o aprobăm în totul.

În legătură cu chestiunea soluționată prin această decizie, vom discuta mai multe chestiuni de drept, privitoare la interdicțiune — cari își găsesc în regulă generală, aplicațiunea și la materia consiliului judiciar — și la consiliul judiciar, din care va rezulta că singura soluțiune juridică este aceea pe care a adoptat-o Curtea.

Din combinația articolelor 459 și 436 c. civ. rom. (514 și 490 c. civ. fr.), rezultă ca orice rudă, precum și soțul pot cere punerea sub consiliu judiciar a unei persoane. Chiar soțul separat de bunuri are dreptul să ceară punerea sub consiliu judiciar a soțului său. (A se consulta: Besançon, 2 Februarie 1865, D. P. 1865, II, 94; Nancy, 26 Noembrie 1868, D. P. 1869, II, 199; Mourlon, ed. 7-a, I, No. 1325; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 39, 261; Suppl., Interdiction, No. 200, 201; Planiol et Ripert, Traité pratique de droit civil français, avec le concours de René Savatier, I, No. 751; Alexandresco, ed. 2, III, partea I, p. 85).

În cazul când o persoană slabă de minte sau risipitoare, nu are nici rude, nici soț, după o părere, rezultă din dispozițiunile art. 437 și 459 c. civ. rom. (491 și 514 c. civ. fr.), că ministerul public are dreptul să ceară punerea sub consiliu judiciar a acestei persoane. (A se consulta: Rouen 5 Decembrie 1853, D. P. 1854, II, 123; Delvincourt, art. 514; Demolombe, VIII, No. 703; Marcadé, Art. 514; Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 138, nota 6, p. 863, 864; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 264; Suppl., Interdiction No. 200; Laurent, V,

No. 343; Baudry et Chéneaux, IV, No. 940 urm., Planiol et Ripert, I, No. 731; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 85).

După altă părere, ministerul public are dreptul să ceară numai punerea sub interdicțiune a unei persoane iar nu și punerea sub consiliu judiciar (Toullier, II, No. 1372, 1373; Duranton, III, No. 803).

Afinii nu au dreptul să ceară punerea sub consiliu judiciar a unei persoane, de oarece ei nu au dreptul să ceară nici punerea sa sub interdicțiune. (Req. 20 Ianuarie 1875, D. P. 1876, I, I, 28-29; Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 202; Alexandresco, ed. 2, III, partea I, p. 85 nota 2).

O persoană, după părerea dominantă, nu poate să ceară ea însăși punerea sub consiliu judiciar. (A se consulta: Valette sur Proudhon, II, p. 521; Duranton III, No. 804; Demolombe, VIII, No. 474, 701, 702, 703 bis; Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 138, nota 7, p. 864; Dalloz, Rep. Interdiction, No. 266, 318; Suppl., Interdiction, No. 206; Laurent, V, No. 344; Baudry et Chéneaux, IV, No. 942; Planiol, ed. 6-a, I, No. 2416; Planiol et Ripert, I, No. 731; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 85; Contra: Dalloz, Rép., Interdiction, No. 317; Suppl., Interdiction, No. 294).

Din dispozițiunile art. 459 c. civ. rom. (514 c. civ. fr.) rezultă că toate regulele de procedură și de competență stabilite de lege pentru punerea sub interdicțiune își găsesc aplicațiunea și la punerea sub consiliu judiciar. (A se consulta: Civ. 26 Ianuarie 1848, D. P. 1848, I, 63; Civ. 19 August 1850, D. P. 1850, I, 231; Bordeaux, 23 August 1854, D. P. 1855, II, 105; Paris, 28 Aprilie 1879, D. P. 1880, II, 117; Civ. 29 Aprilie 1885, D. P. 1885, I, 375; Req. 16 Martie 1887, D. P. 1888, I, 211—212; Req. 4 Aprilie 1887, D. P. 1888, I, 292; Mourlon, ed. 7-a, I, No. 1325; Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 209; Planiol et Ripert, I, No. 734; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 119).

Atribuțiunile consiliului judiciar sunt acele ale unui adevărat mandatar, deoarece el este numit de tribunal iar nu de către consiliul de familie, cum sunt numiți tutorii. (Dalloz, Rép., Interdiction, No. 281; Planiol et Ripert, I, No. 737).

Potrivit dispozițiunilor art. 457 c. civ. rom. (512 c. civ. fr.) interdicțiunea încetează deodată cu cauzele cari au determinat-o. Textul acestui articol este greșit redactat deoarece interdicțiunea nu încetează odată cu încetarea cauzelor ce au determinat-o, tribunalul neavând dreptul a ridica din oficiu starea de interdicțiune a unei persoane, ci numai în urma unei cereri și până la ridicarea ei, interzisul, chiar însănoșit, rămâne tot incapabil. (A se consulta: Trib. R.-Sărat 16 din 1892, Drept, 6 din 1893; Marcadé, art. 512; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 237; Suppl., Interdiction, No. 184; Planiol et Ripert, I, No. 705; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 75, text și nota 2, 76).

Deasemenea desființarea consiliului judiciar nu poate avea loc de drept, ci trebuie pronunțată de tribunal după cerere. (A se consulta: Lyon, 6 Martie 1889, D. P. 1889, II, No. 275; Demolombe, VIII, No. 697; Mourlon, ed. 7-a, I, No. 1325; Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 138, p. 867; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 316; Suppl., Interdiction 293; Laurent V, No. 377; Huc, III, No. 558; Baudry et Chéneaux, IV, No. 1003; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 124).

Pentru desființarea interdicțiunii și a consiliului judiciar, trebuie îndeplinite aceleași formalități ca și la provocarea lor, adică se va face o cerere care va tre-

dui să cuprindă motivele și faptele pe care se întemeiază și care se va comunica, împreună cu actele, ministerului public, se va cere avizul consiliului de familie, se va lua interogatorul incapabilului în camera de consiliu, se vor asculta martorii, dacă tribunalul găsește necesar și se va judeca apoi în ședința publică, cu concluziile ministerului public, pronunțându-se hotărârea în ședința publică, care se va publica, etc. Reclamantul în cererea de desființarea interdicțiunii, va trebui să dovedească, potrivit principiilor generale, că starea obicinuită de demență, constatată prin hotărârea anterioară, a încetat și să producă o probă manifestă care să dea siguranța completă în privința vindicării interzisului. (A se consulta: Req. 3 Ianuarie 1864, D. P. 1864, I, 86; Trib. civ. Lyon, 30 Noembrie 1867, D. P. 1869, III, 90; Lyon, 30 August 1876, D. P. 1878, II, 72; Req. 13 Iulie 1891, D. P. 1892, I, 124; Trib. R.-Sărat 16 din 1892, Dreptul 6 din 1893; Demolombe, VIII, No. 676; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 238; Suppl., Interdiction, No. 188; Laurent, V, No. 329, 332; Planiol et Ripert, I, No. 705, 747; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 77, 120).

Judecătorii de fapt vor aprecia în mod suveran dacă starea obicinuită de demență a încetat și deci este justificată cererea de ridicarea interdicțiunii; de asemenea tribunalele vor aprecia în mod suveran dacă împrejurările justifică sau nu desființarea incapacității persoanei puse sub consiliu judiciar. (A se consulta: Req. 5 Aprilie 1864, D. P. 1865, I, 83; Req. 16 August 1875, D. P. 1877, I, 132; Req. 13 Martie 1876, D. P. 1876, I, 343; Req. 13 Iulie 1891, D. P. 1892, I, 124; Planiol et Ripert, I, No. 747).

Tribunalul competent a judeca cererea de desființarea interdicțiunii, după o părere, este acel al domiciliului actual al interzisului, adică al tutorului său. (Carré et Chauveau, Lois de la procédure, VI, parte II, question 3038; Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 478; Huc., III, No. 528; Laurent, V, No. 332; Baudry et Chéneaux IV, No. 921; Alexandresco, ed. 2-a III, partea I, p. 76).

După altă părere, cererea de desființarea interdicțiunii trebuie adresată tribunalului domiciliului pe care l'a avut interzisul în momentul organizării tutelei (Demolombe, VIII, No. 682).

Deasemenea, după părerea dominantă, tribunalul competent să judece cererea de ridicarea consiliului judiciar, e acel al domiciliului incapabilului din momentul cererii, iar nu acel care a pronunțat hotărârea de numirea consiliului judiciar (Demolombe, VIII, No. 775; Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 138, text și notă 16, p. 867; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 315; Suppl., Interdiction, No. 292; Laurent, V, No. 379; Huc., III, No. 558; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 120; Contra: Planiol et Ripert, I, No. 747).

Toate persoanele cari au dreptul, după lege, să provoace interdicțiunea, au dreptul să ceară tribunalului desființarea ei. (A se consulta: Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 126, p. 806; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 239; Huc., III, No. 527; Planiol et Ripert, I, No. 705; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 77).

După părerea dominantă, în doctrină și jurisprudență, interzisul are dreptul el însuși, fără asistența tutorului său, să ceară desființarea interdicțiunii. (A se consulta: Merlin, Questions de droit, Introduction, § 5; Delvincourt, I, p. 433; Valette sur Proudhon, II, p. 553; Toullier, II, No. 1364; Duranton, III, No. 791; Demolombe, VIII, No. 678; Beudant, II, No. 980; Demante et

Colmet de Santere, II, No. 284 bis, I; Mourlon, ed. 7-a, I, No. 1309; Carré et Chauveau, Lois de la procédure, VI, partea II, question 3037; Aubry et Rau, ed. 5-a, I, § 126, nota 17, p. 807; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 239; Suppl., Interdiction, No. 185; Huc, III, No. 527; Planiol, ed. 6-a, I, No. 2098; Planiol et Ripert, I, No. 705; Colin et Capitant, I, p. 590; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 77; Contra: Laurent, V, No. 330).

După această părere, interzisul nu este obligat să cheme în cauză și pe tutorul său. (Duranton, III, No. 791; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 240; Contra: Bordeaux, 23 Mai 1899, D. P. 1899, II, 370, 371; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 77, nota 1. fine).

După altă părere, numai tutorul are dreptul să ceară desființarea stării de interdicțiune (Laurent, V, No. 330).

După a treia părere, conform principiului de drept strict, numai tutorul și ministerul public au dreptul să ceară desființarea interdicțiunii. (Baudry et Chéneaux, IV, No. 919).

În ceea ce privește consiliul judiciar, risipitorul și cel slab de minte au dreptul să ceară desființarea hotărârei, prin care au fost puși sub consiliu judiciar. Aceasta cerere o vor face singuri, fără asistența consiliului judiciar. (A se consulta: Demolombe, VIII, No. 774; Dalloz, Rép., Interdiction, No. 312; Suppl., Interdiction, No. 290; Huc, III, No. 558; Baudry et Chéneaux, VI, No. 1003; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 94, nota 1, 121).

După părerea dominantă, orice persoană care are dreptul să ceară punerea sub consiliu judiciar, are dreptul să ceară desființarea hotărârei prin care s'a luat această măsură. (Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 290; Planiol et Ripert, I, No. 747; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 121).

După altă părere, numai risipitorul are dreptul să ceară ridicarea incapacității sale. (Laurent, V, No. 378).

Ministerul public are dreptul să ceară desființarea consiliului judiciar. (Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 121).

Când cererea de ridicarea consiliului judiciar este făcută de către incapabil, el nu trebuie să cheme nici o persoană în cauză, nici chiar pe consiliul judiciar (Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 291; Comp. Contra: Planiol et Ripert, I, No. 747).

În principiu, cererea de desființarea interdicțiunii nu se îndreaptă, după o părere, contra nimănui. (A se consulta: Demante et Colmet de Santere, II, n. 284 bis, II; Dalloz, Rép., Suppl., Interdiction, No. 186; Laurent, V, No. 331; Huc, III, No. 528; Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I, p. 77).

După altă părere, cererea de desființarea interdicțiunii trebuie îndreptată contra tutorului. (A se consulta: Demolombe, VIII, No. 679; Beudant, II, No. 980; Planiol, ed. 6-a, I, No. 2098; Planiol et Ripert, I, No. 705; Contra: Alexandresco, ed. 2-a, III, partea I p. 77, nota 3).

În acțiunea de desființarea interdicțiunii, au dreptul să facă intervenție toate persoanele cari pot provoca interdicțiunea (Planiol et Ripert, I, No. 705).

În concluziune, numai persoanele cari au dreptul să ceară desființarea stării de interdicțiune sau de consiliu judiciar, au dreptul să declare apel în contra hotărârei tribunalului, deoarece numai ele sunt părți cari pot figura în instanța.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BAI A

Audența de la 26 Noembrie 1929

Președenția D-lui ALEX. A. BOTEZ, Președinte

Lulu Grünspan cu Ministerul Public

Sentința penală No 5562

Abuz de încredere. Deturnarea în profitul său a unei cantități de făină încredințată pentru măcinare. Înlocuirea făinei albe prin făina neagră și țărățe. Calificare. Abuz de încredere sau exerocherie?

Faptul unui mōrar care, fiind obișgat să macine o cantitate de grâu în anumite condițiuni, extrage și păstrează pentru dānsul făina albă pe care nu avea dreptul să o extragă, înlocuind-o cu altă cantitate de făină neagră și țărățe, întrunește elementele delictului de abuz de încredere prevăzut și pedepsit de art. 322 și 323 c. pen. iar nu pe acelea ale delictului de înșelăciune prevăzut de art. 332 și 333 c. p.

Tribunalul,

Asupra incidentului de schimbarea calificării faptului:

Având în vedere că prin ordonanța definitivă No. 125 din 8 Decembrie 1928 a d-lui Jude Instructor al Tribunalului Fălticeni, se declară că sunt suficiente indicii de culpabilitate și ca atare caz de a se trimite în judecată pe:

1) L. Grünspan, român, evreu, major, industriaș morar născut în comuna Ștefănești județul Botoșani domiciliat în Iași str. Său.escu No. 12, fost arestat în cauză și eliberat provizor pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 47 combinat cu 332 și 333 c. pen., 306 și 308 c. pen. combinat cu art. 40 c. pen.

2) Anton Teodorescu, român, major, Locotenent administrator, născut în Botoșani, domiciliat în București B-dul I. C. Brătianu No. 17, fost arestat în cauză și eliberat provizor, pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 47 c. pen. combinat cu 332 și 333 c. p. și 306 și 308 c. p. combinat cu 40 c. p.

3) Tataroiu Filip, român, major, jandarm soldat născut în comuna Ialoveni județul Lăpușna, domiciliat în Fălticeni compania Jandarmi, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 306 și 308 c. pen.

4) Ion Mihailov, român, major, agricultor, născut în comuna Rădășeni județul Fălticeni pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 306 și 308 c. pen. combinat cu 53 c. pen.

Având în vedere că inculpatul Lupu Grünspan prin d-nii avocați I. Rang și Const. Dumitrescu au susținut că faptul ce se impută inculpatului prin rechizitorul și ordonanța definitivă este greșit calificat înșelăciune, el este un abuz de încredere și ca atare cer ca Tribunalul să schimbe calificarea în acest sens și în fond să se constate că atât faptul de abuz de încredere săvârșit de inculpatul Lupu Grünspan și A. Teodorescu cât și faptele de furt imputate celorlalți inculpați sunt amestiate.

Având în vedere lucrările dela dosar, concluziunile puse de apărătorii inculpatului L. Grünspan, instrucția urmată în cauză atât înaintea d-lui Judecător de Instrucție cât și înaintea Tribunalului, precum și concluziunile puse de reprezentantul Ministerului Public.

Considerând că din toate acestea se constată în fapt următoarele:

Între Comandamentul Corpului de Jandarmi reprezentat prin d-l General St. Ștefănescu din București și moara Poporului A. Ignier din Tecuci s'a încheiat în anul 1926 un contract, prin care moara Poporului A. Ignier s'a obligat a măcina pentru corpul de Jandarmi 160 vagoane de grâu a 6000 lei vagonul și între alte condiții din contract se prevede că măcinișul grăului urmă să se facă în făina integrală 85% fără să se extragă făină albă, 15% țărățe și 2%

Între timp A. Ignier face cunoscut Comandamentului Corpului de Jandarmi că moara de la Tecuci este în reparație și nu are suficiente magazii pentru depozitarea întregii can-

tități de grâu prevăzut în contract, cerând aprobarea, ca jumătate din acest grâu să fie măcinat la moara Forestieră Baia din Fălticeni în aceleași condițiuni ca și grăul de la Tecuci, cerere care s'a aprobat de către Comandamentul Corpului Jandarmi.

În urma acestei aprobări din partea Comandamentului Corpului Jandarmi intervine un nou contract în aceleași condițiuni între moara Poporului A. Ignier și Lupu Grünspan membru în consiliul de direcție a morii Forestiera Baia obligându-se această moară prin inculpatul Lupu Grünspan să macine 80 vagoane de grâu a Corpului de Jandarmi, în care scop s'a și trimis spre măcinare morii Forestiera Baia la Fălticeni 32 vagoane de grâu, cu supravegherea căruia era delegat din partea Corpului Jandarmi inculpatul Locotenent administrator A. Teodorescu de la Regimentul 7 Jandarmi, care avea ordin dela Comandamentul Corpului de Jandarmi ca aceste 38 vagoane de grâu să se macine în aceleași condițiuni ca și grăul dela moara Poporului Tecuci, adică 85% făină integrală fără să se extragă făină albă, 15% țărățe și 2% pierderi.

Primindu-se la moara Forestiera Baia primul ștoc de grâu 38 vagoane, inculpatul Lupu Grünspan a dat ordin organelor sale subalterne din moară și în special șefului morar Ferdinand Batlay, ca din această cantitate de grâu să se extragă 50% făină albă, iar această făină albă extrasă în proporție de 50% a fost înlocuită de inculpatul Lupu Grünspan cu altă făină neagră de o calitate inferioară și țărățe, obținute din grăul personal al inculpatului adus în mod special pentru acest scop la Fălticeni de la Iași și Tg. Frumos, care a fost amestecată cu făina Corpului de Jandarmi, dând un fel de făină 85%, însă nu făina integrală cum era obligat să macine prin contract.

Această operațiune s'a făcut bine înțeles în înțelegere și cu consimțământul Locotenentului A. Teodorescu, însărcinat cu supravegherea întregii operațiuni și cari făcând controlul zilnic la moară, știa foarte bine de înlocuirea făinei albe prin alta mai neagră și prin țărățe.

Prin urmare, faptul ce se impută inculpatului Lupu Grünspan, constă în acea de a fi înlocuit extracția de 50% făină albă, extrasă fără drept din grăul Corpului de Jandarmi, și de a fi înlocuit această făină albă prin altă făină neagră și țărățe, ceia ce nu-i era permis să facă conform învoiei cu A. Ignier și a contractului acestuia cu Comandamentul Corpului de Jandarmi.

Având în vedere că acestea fiind faptele, urmează a se examina în drept, dacă faptul ce se impută inculpatului Lupu Grünspan, constituie delictul de abuz de încredere prevăzut și pedepsit de art. 322 și 323 c. pen. sau acela de exerocherie art. 332 și 333 c. p. prevăzut în ordonanța definitivă de trimitere în judecată a d-lui Judecător de Instrucție.

Considerând că după dispozițiunile art. 323 c. p. există abuz de încredere atunci când o persoană pune la o parte risipește spre paguba proprietarilor, posesorilor sau detentorilor, obligațiuni, bani, mărfuri, bileți sau chitanțe cuprinzând vre-o obligațiune sau apărare și care i se vor fi dat sub titlu de închiriere, depozit, de mandat, sau p-ntru vre-un lucru cu plată sau fără plată, cu îndatorirea de a le întoarce înapoi sau de a-l înfățișă, ori de a-l întrebuința într'un chip hotărât.

Că pentru a pune în evidență deosebirile ce caracterizează delictul de abuz de încredere de acel de înșelăciune, este necesar mai întâi a se stabili elementele juridice care compun fiecare din ele.

Considerând că în adevăr, în delictul de abuz de încredere elementele esențiale sunt, ca o persoană să încredințe alteia un lucru oarecare cu titlu de depozit, mandat, etc. pentru o întrebuințare hotărâtă și că această persoană să puie la o parte sau să risipească acel lucru în dauna celeilalte.

Abuzul de încredere presupune prin urmare, ca obiectul deturnat sau risipit să se găsească în posesiunea agentului sub un titlu oarecare de posesiune precară și anume acelea prevăzute în mod limitativ de art. 323 c. pen. sub care s'a făcut remiterea cu îndatorirea de a-l restitui, căci numai astfel se poate spune că agentul a abuzat de încrederea ce i s'a conferit prin acesta, de proprietarul, posesorul sau detentorul de la care a obținut obiectul.

Că pe de altă parte, în delictul de exerocherie prevăzut de art. 332 și 333 c. pen. nu găsim încredințarea unui lucru cu titlurile arătate la art. 323 c. pen. și nici întrebuițarea într'un mod hotărât a unui obiect, ci faptul acelaia care, în vedere de a împărtăși un folos, face să se nască o amăgire în paguba averii altuia, sau făcând să treacă de adevărate fapte mincinoase sau prefăcând în mincinoase fapte adevărate.

Doă elemente sunt dar necesare pentru constituirea delictului de exerocherie, întrebuițarea de manopere frauduloase și vătămarea averii altuia, deci cea ce caracterizează în toate cazurile delictul de înșelăciune este o uneltire vicleană, actul amăgirii din partea agentului, deci înșelător în sensul art. 332 și 333 c. pen. nu este decât acela care întrebuițează manopere frauduloase, fapte false, cu intențiunea de a-și procura un folos, un câștig nedrept din averea și în paguba altuia.

Bazat pe aceste considerațiuni de drept și revenind la speța noastră, observăm că aicea găsim acea remitere a lucrului altuia făcută în posesiunea inculpatului sub unul din titlurile enumerate la art. 323 c. p., cu îndatorirea din partea lui de a-l întrebuița în anumite condițiuni, deci ne găsim exact în situațiunea cazului al patrulea de abuz de încredere din art. 323 c. p., lucrul dat cu plată ori fără plată cu îndatorirea de a-l da înapoi sau de a-l înfățișa, ori de a-l întrebuița într'un chip hotărât.

Că această dispozițiune se întinde la risipirea tuturor lucrurilor mobile ce au fost încredințate cuiva spre a fi prelucrate s'au perfecționate, astfel este locul a se aplica art. 323 c. p. morarului care primește grâul ca să-l macine, brutarului care primește făina să facă pâine, unui curățitor chimic de stofe care vindе tot s'au parte din stofele încredințate spre spălat și în genere tuturor materilor ce pot face obiectul unei lucrări oarecare.

Având în vedere că, este necontestat că inculpatul Lupu Grunspan a primit grâul de la Comandamentul Corpului Jandarmi la moara Forestieră Baia-Fălțiceni cu obligația de a reda făina integrală 85%, 15% țărâțe și 2% pierdere, aceasta în schimbul unei sume de bani ce urma să primească pentru morărit și cum inculpatul n'a redat Corpului de Jandarmi, ce i'a încredințat grâul spre măcinare, întreaga cantitate de făină ce acest grân a trebuit să producă în condițiunile știute, ci a înlocuit extracție de 30% făină albă cu o altă făină neagră de o calitate inferioară și țărâțe, comite abuzul de încredere prevăzut de art. 323 c. p. și nu delictul de înșelăciune din art. 332 c. pen. întrucât Lupu Grunspan a deturnat cu rea credință în pejudiciul proprietarului, Corpul de Jandarmi, o parte din făină, în sensul că a păstrat pentru dânsul 30% făină albă extrasă fără drept, pe care în urmă a înlocuit prin altă făină de calitate inferioară, deci abuzând de încrederea ce i s'a dat, a măcinat în alte condițiuni decât acelea în care convenise cu A. Igher.

Având în vedere și împrejurarea că în corpul ordonanței definitive de urmărire d-l Judecător de Instrucție ajunge la concluzia că inculpații Lupu Grunspan și A. Teodorescu se fac vinovați de a fi comis faptul de abuz de încredere, făcându-se vorbire în ordonanță în repetate rânduri numai de abuz de încredere, însă prevăzut și pedepsit de art. 332 și 333 c. pen. ceia ce denotă că și intențiunea d-lui Judecător Instructor, pare a fi fost că inculpații să fie dați în judecată pentru delictul de abuz de încredere, și că numai din eroare s'a făcut trimiterea la art. 332 și 333 c. p. și nu la art. 323 potrivit expunerii din ordonanță.

Că prin urmare, fiind constatat și recunoscut că Lupu Grunspan a primit de la Comandamentul Corpului de Jandarmi mai multe vagoane de grâu, cu îndatorirea de a le măcina în condițiunile stabilite în contractul intervenit între moara Poporului A. Igher și Comandamentul Corpului de Jandarmi și că a extras fără drept 30% făină albă pe care a înlocuit-o prin alta făină neagră și țărâțe, deci de a fi deturnat în profitul sau parte din făina rezultată din măcinatul grâului, ce i'a fost încredințat în acest scop de Corpul Jandarmi și de a nu-i fi redat acestuia făina integrală 85% așa cum se convenise, întrunește în drept toate elementele constitutive ale delictului de abuz de încredere în sensul art. 322 și 323 c. pen.

Că în ceiace privește pe inculpatul Anton Teodorescu Locotenent Administrator care avea obligațiunea de a supraveghea ca măcinatul grâului Corpului de Jandarmi să se facă în condițiunile contractului, comite faptul de complicitate la abuz de încredere prevăzut și pedepsit de art. 50 al. 2 c. pen. comb. cu art. 322 și 323 c. pen., întrucât cu bună știință și cu rea credință a asistat și a aprobat modul de măcinare al grâului, din partea inculpatului Lupu Grunspan, în alte condițiuni de cât acelea pe care era chemat să le observe din ordinul Comandamentului Corpului de Jandarmi.

Pentru aceste considerațiuni de fapt și de drept în unire cu concluziile d-lui Procuror, Tribunalul urmează a admite incidentul de schimbarea calificării faptului, ridicat de inculpatul Lupu Grunspan și în consecință a constata amnestia pentru toți inculpații.

Pentru aceste motive redactate de d-l George Petruc judecător de ședință Tribunalul.....

(ss) *Al. A. Boltez, George Petruc.*

Grefier, (ss) *D. Ghindoveanu*

NOTA. — Legiuirile moderne făcând din furt, abuz de încredere și înșelăciune trei tipuri distincte de infracțiuni, au fixat prin însăși definițiunile acestor infracțiuni linia de demarcațiune dintre ele. Dar dacă această diversificare legală este oarecum suficientă pentru stabilirea calificării în cazurile simple, ce alcătuiesc în practică cadrul obișnuit al atacurilor în contra proprietății, totuși nu rareori se ivesc și cazuri complexe cari, frângând linia de demarcațiune oferită de lege, pun pe practiciani într'un serios impas. De aci continua preocupare pentru doctrină de a oferi un cât mai sigur și mai comprehensiv criteriu de diversificarea celor trei infracțiuni.

În căutarea acestui criteriu firesc a fost ca autorii de drept penal să ia ca punct de plecare diferențele specifice rezultate din conceptul juridic al infracțiunilor de furt, abuz de încredere și înșelăciune. Ori, deși sub raportul acestui concept juridic, unii autori, în special cei francezi (1) s'au

1) După acești autori caracterizarea juridică a furtului este: „*uzurparea posesiunii civile a unui mobil*”; abuzul de încredere: „*intervertirea posesiunii precare în posesiune animo domini*”, iar înșelăciunea: „*remiterea unui lucru obținută prin fraudă*”. Aceste caracterizări puse în valoare și ilustrate cu aplicațiuni mai ales de profesorul *E. Garçon* în opeța sa „*Code pénal annoté*”, s'au dovedit mult improprii pentru a determina sfera exactă a fiecăreia din cele trei infracțiuni.

servit de îndrituirile consacrate de dreptul privat pentru a caracteriza cele trei infracțiuni, iar alți autori, în special cei italieni și germani înlăturând noțiunile civilistice de proprietate și posesiune au statornicit conceptul pur penal (2) al fiecăreia din cele trei infracțiuni, totuși și unii ca și ceilalți au ajuns pe căi diferite la același criteriu de diversificarea acestor infracțiuni.

După acest criteriu există *furt*: ori de câte ori cineva și-a însușit pe nedrept și invito domini lucrul altuia, *luându-l* (scotându-l, deplasându-l) din orbita unde stătea la dispozițiunea victimei (*subtracțiune frauduloasă*)“.

Există *abuz de încredere*: „ori de câte ori cineva și-a însușit pe nedrept, *deturnând* (considerându-l ca al său) lucrul altuia ce se găsea deja în mâinile sale în baza unui raport juridic, (*intervertire frauduloasă*).

Există *înșelăciune*: „ori de câte ori cineva și-a însușit pe nedrept lucrul altuia a cărui *remitere* voluntară a obținut-o prin amăgire“ (*achiziționare frauduloasă*) (3).

Așa dar furtul, abuzul de încredere și înșelăciunea ca atacuri în contra proprietății aparțin sub raportul obiectivității juridice aceluiaș gen de activitate ante-juridică: „*însușirea pe nedrept a lucrului altuia*“; cea ce diferențiază însă aceste infracțiuni este obiectivitatea lor materială, adică modalitatea prin care se realizează însușirea lucrului altuia și anume: la *furt* avem o *sustragere* frauduloasă, cea ce implică că lucrul nu se găsea în mâna infractorului anterior însușirii lui, ci a intrat în mânele sale prin luarea aceluiaș lucru fără voia victimei; la *abuzul de încredere* avem o *intervertire* frauduloasă care dimpotrivă presupune că

lucrul se găsea deja în mâinile infractorului și pe baza unui raport anterior în temeiul căruia lucrul continua totuși de a rămâne *al altuia*, iar infractorul și l'a făcut *al său*; în fine la *înșelăciune* avem o *achiziționare* frauduloasă adică o dobândire care implică deasemeni că lucrul nu se găsea în mâinile infractorului înainte de însușirea lui, ci a intrat în mânele acestuia printr'o remitere voluntară obținută prin amăgirea victimei.

Acest criteriu diferențial este și suficient și sigur pentru a distinge în practică cele trei tipuri de infracțiuni: furtul, abuzul de încredere și înșelăciunea și deci pentru a obține o corectă calificare.

Sunt însă cazuri complexe, după cum observăm și la începutul acestei adnotațiuni, în cari chiar criteriul de mai sus nu mai pare îndestulător pentru a ne conduce fără ezitare la o exactă calificare a faptului.

Vom cita câteva exemple:

1) De pilă: X cu titlu de mandat primește anumite lucruri dela Y pe cari apoi și le însușește; cu ocaziunea descoperirii acestui fapt Y constată că dela început X la indus în eroare și numai datorită amăgirii a obținut mandatul de care a abuzat. Ce fapt avem în acest caz? Un abuz de încredere sau o înșelăciune?

2. Alt exemplu: Z este mandatarul lui V; în executarea acestui mandat își însușește anumite lucruri sau sume aparținând mandatarului; totuși Z prin diferite manopere amăgește pe V cu ocaziunea predării gestiunii sale, tacându-l să nu observe abuzul și obținând dela el cuvenita descărcare. Avem un abuz de încredere sau o înșelăciune?

3. O a treia ipoteză: X primește dela Y însărcinarea de a ridica din depozitul acestuia din urmă o cantitate de marfă cu anumită destinație; X pe baza mandatului se duce la depozit și ridică o cantitate mai mare însușindu-și diferența: Avem un abuz de încredere sau un furt?

4. Sau în fine: Z se duce la moara lui V ca să macine un sac de porumb, operațiune care se face în prezența sa, dar printr'un orificiu bine mascat morarul îi ia o cantitate din porumbul sau făina lui Z. Avem o înșelăciune, un abuz de încredere sau un furt?

Mai întâi trebuie să observăm că în toate aceste cazuri nu se poate vorbi de un *cumul* de infracțiuni, nici real nici ideal, căci pentru a avea un *cumul* (concurș) de infracțiuni contra proprietății trebuie neapărat ca proprietatea să fie de mai multe ori lezată, ori în toate ipotezele de mai sus neexistând de cât un singur prejudiciu nu poate fi decât o singură infracțiune (4). Cu totul altfel se petrece atunci când de exemplu infractorul pentru a săvârși înșelăciunea se servește de un act fals, sau pentru a-și acoperi abuzul de încredere

4) De aceea nu împărtășim părerea prof. Garçon care crede că ar exista cumul ideal (op. cit. art. 450, no. 498).

2) Pentru stabilirea conceptului acestor infracțiuni noțiunile civilistice de *posesiune* și *proprietate* nu pot fi luate în considerațiune. Cea ce caracterizează aceste infracțiuni este activitatea ilicită a infractorului adică: „*însușirea pe nedrept a lucrului altuia*“ puțin interesează dacă acel „*altu*“ avea sau nu legitim posesiunea civilă sau dreptul de proprietate, fiindcă chiar cel care ar avea un lucru provenit dintr'o infracțiune, va fi ocrotit de legea penală dacă i s'ar fură acel lucru, sau dacă i s'ar lua prin amăgire. Deci nu interesează care era situațiunea victimei din punct de vedere civil, ci este suficient că infractorul și-a însușit pe nedrept un lucru ce nu era al lui.

3) Vezi asupra deosebirilor dintre furt, abuz de încredere și înșelăciune: Carrara, Programma, vol. VI, paragr. 2278 și urm.; G. Marciano Il titolo decimo del codice penale, ediț. Altavilla, vol. I și II, passim.; V. Manzini, Trattato di diritto penale, ediț. 2, vol. VIII, no. 2556, 2622, 2654; L. Majno, Commento al codice penale, ediț. 3, vol. IV, no. 1831, 1918 și 1947; Magri, Reati contro la proprieta, pag. 183 și urm.; Chauveau et F. Hélie, Théorie du code pénal, ediț. 6, vol. V, no. 1883-5, 2189-95 și 2269; Blanche, Etudes sur le code pénal, vol. V, no. 458 și vol. VI, no. 156 și 211; Garraud, Traité de dr. pén. ed. 2 vol. V, no. 2249 și urm., 2313 și urm., Garçon, Code pén. annoté, art. 379, 405 și 408; Fr. von Liszt, Traité de dr. pén. allemand, vol. II, p. 195, 224 și 262; vezi și adnotațiunea noastră din Curierul Judiciar, 1924, no. 23.

prestează un jurământ mincinos, ori pentru a fura violează o corespondență; în toate aceste cazuri avem alături de leziunea adusă proprietății și deci de infracțiunea contra proprietății și o atingere adusă unui alt interes juridicește proteguit și deci o infracțiune distinctă, și ca atare un cumul de infracțiuni (5).

În cazuri ca cele enunțate de noi în exemplele 1—4 de mai sus, pentru a se ajunge la calificarea faptului, toată doctrina este de acord că trebuie să ținem seamă de natura activității inițiale care a condus la săvârșirea atacului în contra proprietății, fiindcă în această activitate s'a exteriorizat intențiunea infractorului de a obține prin mijlocul acelei activități lucrul ce nu-i aparținea. Activitățile ulterioare nu sunt decât consecința celei dintâi și dacă ele nu pot constitui un fapt distinct, vor putea desigur fi socotite în practică ca o agravantă judiciară a faptului.

Astfel în prima ipoteză de mai sus vom avea o înșelăciune calificată iar nu un abuz de încredere (6); în a doua ipoteză vom avea din contră un abuz de încredere (7); în a treia (8) și a patra (9) ipoteză avem un furt; observăm însă că în aceste ultime două cazuri însăși criteriul general era suficient pentru a ajunge la aceiaș calificare.

Acestea spuse dacă examinăm speța soluționată de Tribunalul Baia prin sentința ce adnotăm, vedem că această speță corespunde ipotezei dela nr. 2 de mai sus.

Intr'adevăr, principalul inculpat a primit cu contract o cantitate de cereale pentru a o transforma în făină; pentru obținerea acestei convențiuni și pentru remiterea lucrului nici el nici ceilalți nu au întrebuințat nici un fel de amăgire. În timpul efectuării măcinășului însă inculpatul prin abuz de încredere și-a însușit o cantitate de făină de bună calitate și pentru a ascunde apoi acest abuz comis de el a înlocuit lipsa — care nu ar fi putut scăpa neobservată — cu făină de proastă calitate. Așa dar manoperile au fost folosite pentru a masca abuzul de de încredere comis, și deci nu sunt decât consecința lui.

Ori am arătat mai sus că în această ipoteză ca-

5) Vezi *Jurisprudența Generală*, 1930, speța 1146.

6) v. *Manzini*, op. cit. p. 422; *Carrara*, Opuscoli, vol. V, p. 342; *L. Majno*, op. cit. no. 1949 p. 105; *A. Bruno*, Codice penale, art. 415 nota 3 d și art. 417 nota 1, pag. 395; *Garçon*, op. cit. art. 405, no. 499 și 501.

7) Vezi notele 8-11 de mai jos.

8) v. *Manzini*, op. cit. p. 407, nota 2; *L. Majno*, op. cit. no. 1948 pag. 101 nota 5; *Fr. von Liszt*, op. cit. II, p. 225.

În ipoteza de la punctul 3 dacă infractorul și-a însușit atât diferența cât și cantitatea pentru care avea mandat, atunci fiind două prejudicii vom avea un furt și un abuz de încredere.

9) Vezi asupra acestei ipoteze adnotațiunea noastră din *Jurisprudența Generală*, 1929 speța 859.

lificarea ce se cuvine faptului este aceea de abuz de încredere.

În acest sens s'au pronunțat întotdeauna autorii (10).

Astfel profesorul *Manzini* spune: „Dacă amăgirea nu precede remiterea lucrului, ci se produce posterior cu scopul de a ascunde însușirea în propriu profit a lucrului primit, vom avea abuz de încredere iar nu înșelăciune cu toate că au existat amăgiri (11)“.

La fel se pronunță *Luigi Majno* aprobând soluțiunea adoptată de Casația italiană: „Dacă remiterea lucrului s'a obținut fără amăgiri, manoperile întrebuințate posterior pentru a evita restituirea sau pentru a ascunde însușirea lui, nu schimbă calificarea în înșelăciune ci păstrează pe aceea de abuz de încredere (12)“.

Profesorul *Garçon* împărtășind aceiaș părere, citează din jurisprudența Casației franceze chiar cazul pe care a avut să-l soluționeze și Trib. Baia: „on devait condamner pour détournement de choses remises pour un travail salarié le meunter qui sciemment ne rend pas à la personne qui lui a confié des blés pour les moudre, toute la farine que ces blés ont du produire, et qui remplace la farine manquante par du son (12)“.

Iată de ce aprobăm soluțiunea adoptată de Tribunalul Baia prin sentința de mai sus.

VINTILA DONGOROZ

10) Cei mai mulți autori se pronunță în mod implicit asupra acestui caz atunci când hotărâse că nu poate fi vorba de înșelăciune dacă amăgirea nu a precedat remiterea lucrului și nu a fost cauza determinantă a remiterii, vezi: *Marciano*, op. cit. vol. I, p. 252 și 294; *Ch. et F. Hélie*, op. cit. V, no. 2198; *Blanche*, op. cit. VI, p. 162; *Fr. von Liszt*, op. cit. p. 265.

11) *Manzini*, op. cit. VIII, p. 320.

12) *L. Majno*, op. cit. pag. 105.

13) *E. Garçon*, op. cit. art. 408 no. 533.

A apărut:

CURS DE DREPT ȘI PROCEDURĂ PENALĂ de D-1 V *Dongoroz*, cuprinzând noțiuni asupra întregii materii a dreptului și proc. penale, cu aplicațiuni speciale la funcționarii publici. În depozit la Librăria „Curierul Judiciar“ S. A. Lei 200

A apărut:

CERCETĂRI DESPRE ABUZUL DE DREPTURI de *FLORIN SION*. Lei 100.

A Apărut: TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI (enciclopedia juridică), în 3 volume, de *MIRCEA DJUVARA*, cuprinzând: Introducerea, noțiuni, preliminare despre drept, realitățile juridice și elementul rațional în drept). Depozit la „Curierul Judiciar“. Toate trei volume Lei 440.